

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXVIII.

7. ZÁŘÍ (SEPT.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 789.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS. MO.

Česká Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.

... Published by the ...
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

— Předplatné: —
Pro Spojené Státy..... \$2.75
Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou \$3.25

Adresa: — Address:
"ČESKÁ ŽENA"
1611 South 11th St. St. Louis, Mo.

Záři

- 1.—Neděle—Jilji; Vibiana.
- 2.—Pondělí—Štěpán; Leonides.
- 3.—Úterý—Mansvet; Basilissa.
- 4.—Středa—Rosalie; Růžena.
- 5.—Čtvrtek—Viktorin, b. a m.
- 6.—Pátek—Zachariáš; Beata.
- 7.—Sobota—Regina, pa. a muž.

Závratě Zmizely.

Pani Auguste Wilhelms, Sea Cliff, L. I., N. Y., píše: "Přeji si Vám oznámiti, že nemohu býti bez Hoboko. Byla jsem nemocna, trpěvši neustále závratěmi. — Toto jest nyní více než-li rok zpátky. Od té doby vzala jsem dobrou dávku Hoboko každý den a závrat' úplně zmizela. Přeji si Vám poděkovati za tento dobrý lék." — Dra. Petra Hoboko povzbuzuje trávení a vyměšování a tak pomáhá přírodě v její práci, uzdravování. Nemůže býti nalezeno v lékárnách. Není-li možno jej obdržeti od místních jednatelů pište Dr. Peter Fahrney and Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Illinois.

Čtěte a rozšiřujte Českou Zenu.

Zlatá Žíla

Zhajte se útrap a strastí jež toto zákeřné zlo způsobuje, používáním HEMROCOLU, jenž svou utišující a hojící působivostí má za účel, aby bolesti a nepříjemné pocity neodkladně zastavil a další vývin zlaté žíly znemožňoval. — Proč trpíte když jest Vám umožněno používání tohoto vyzkoušeného prostředku v soukromí domova, bez nepříjemností, ztráty času a velkých výloh? — Objednejte si HEMROCOL prostřednictvím vašeho lékárníka, anebo zašlete 65c přímo nám, pro trubič HEMROCOLU, a cínovým příkladačem a obdržíte vše a podrobným návodem k používání obratem pošty.

ZDARMA: V tom případě že byste si přál jej předem zkoušet, napište nám a zašleme Vám HEMROCOL bezplatně na zkoušku. Pište na: **Manford Co., 3906 Laclede (Dept. 57), St. Louis, Mo.**

Víte, že od větrů v žaludku rychle pomáhá Nonat?

Tak často sdělují lidé při její objednávce. — Pi. Brabcová, Spooner, Wis., již před 20 roky napsala: Moje zemřelá matka moc trpěla na větry. Kdyby bývala měla Nonat, ta by ji byla pomohla. — Proto kdo podobně trpíte, neotálejte použít Nonat k odstranění větrů a uzdravení žaludku. Náplast' se ponechá na místě dokud drží.

Pravá masť je s touto Trade Mark:

Cena Nonat jest 50c a \$1, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka nebo jednatele, ale nic jiného neberte. — Pište přímo na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.
P. O. Box 285. Altadena, California
V Chicagu u p. Nanák, 1724 W. 18th Pl.
V Cleveland, O. u p. F. Krobůsek, 12718
Holborn Ave.

LUČNÍ THÉ

pro všechny vnitřní bolesti, nastuzení a flu. 50c balíček vyplaceně.

J. L. Irwinsky, Banner, Okla.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme praporey, korouhve, odjednu tučet, po 85c
znaky, kovové pečete a máme na skladě všechny jiné spolkové potřeby. Držíme zlaté křížky a knoflíky všech katolických Jednot.

Jeden zlatý křížek neb knoflík.....95c
Dva tučty, po.....80c
Kulaté šrob zlaté knoflíky K.D. po 48c

MARIE VESELY,
2418 So. Central Park Ave.
Hawthorne Sta. Chicago, Ill.

Nemoci měchýře,

btíže při močení, pálení a řezání, časté nucení na moč, hlavně v noci, zvláště u starších lidí, bolesti v zádech, revmatismus zmírňte a odstraňte použitím našich léků.

České Herbarium,
MISHICOT, WISCONSIN

ZBAVTE SE BOLESTÍ NOHOU!

At' jsou to zanícené kotníky, spletené žíly, boláky, otevřené rány, Dr. A. J. Novákové

HOJIVÁ MAST KORUNA

bezpečně a rychle pomůže. Na kuří oka, kotníkůvé a jiné moly, otlačení na chodidle, moje náplasti

NO-CORN PLASTER

všech muk vás zbaví. Užívám obojí ve své praxi již 30 let a poradím Vám dobře. — Velká krabice Koruny 75c, menší 50c. Soubor 6 náplastí na kuří oka, "bunions" nebo na chodidla s velkou krabicí Koruny vyplaceně poštou \$1.00.

DR. ANNA J. NOVÁK

chiropradistka

3955 W. 26th St. Chicago, Ill.

Pravá česká povídla

švestková,
ananasová,
malinová a
meruňková
Prune,
Pineapple,
Raspberry and
Apricot Jams.)

PRO ČESKÉ HOSPODYŇKY NA VENKOVÉ

zasíláme po celých Spoj. Státech za ceny mírné.

Jediná česká firma zasílající povídla a zavařeniny.

Pište si o cenník.

KOŘÍNEK'S BAKERS' SUPPLY COMPANY,

4830 W. 25th St. Cicero, Illinois
Ryze česká firma.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Misálí
Jednou pro vždy příspěvek dvacet pět centů (nikdy není třeba obnovovat.)

Také zemřelí mohou býti zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 W. Pine Blvd. St. Louis, Mo.

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXVIII. ST. LOUIS, MO., 7. ZÁŘÍ (SEPT.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 789.

M. Sadovská:

Moderní věda uznává zázraky.

Mnozí myslitelé 19. století popírali možnost zázraků tvrdíce, že v přírodě vládne nutná zákonitost, která nesnese odchylek a že všecko se děje podle přirozeného řádu — bez zásahů Nadpřirozena. Současní geniové zavrhují však ony systémy filosofické, jež snesly materiál proti zázrakům a tvrdí, že zázraky existovaly a existují.

Konvertita Chesterton praví:

"Moje víra, že zázraky se daly a dějí; věřím v ně na základě lidské evidence, jako věřím v objevení Ameriky. Ti, kdo věří v zázraky, přijímají je, protože mají důkaz o nich. Ti, kdo nevěří, popírají je, protože mají nauku proti nim."

Popírači zázraků se domnívají, že jednají ve jménu pokroku a svobody. Ale není tomu tak! "Pokrok znamená prostě postupné ovládnutí věci duchem. Liberalism znamená svobodu Boha. Katolická církev věřila, že člověk a Bůh mají jakousi duchovní svobodu. Vědecký materialismus spoutává Stvořitele; svazuje do okovů Boha, jako Apokalypsa svázala d'ábla. Nechává ve veškerenstvu nic svobodného."

Stvořitele spoutává deismus, který mluví velmi vášnivě proti zázrakům. Deisté popírají, že Bůh je omezován ve své činnosti slepými silami přírodními. Tedy slepé síly přírodní mají větší moc než Bůh? Pak tedy ony jsou

bohem — pak slepá ne rozumná hmota by byla bohem! Takového něco je ovšem nemožného. Bůh bez přívlastku všemohoucnosti není Bohem. Bůh jako bytost nejvyšší dokonalá musí býti všemohoucí, a protože je všemohoucí, dokáže všechno, dokáže učiniti mimořádné věci, které se vymykají přirozeným zákonům přírodním, t. j. zázraky. Kdo popírá zázraky, popírá Boží všemohoucnost — eo ipso popírá samého Boha. Kdo věří v Boha, musí věřit i v zázraky.

Hlubocí myslitelé naší doby uznávají zázraky, obdivují se jim tvrdíce, že ony jsou dokladem pravosti Církve. Český konvertita MUDr. Hynek, který dlouhá leta žil v nevěře, po 21letém odpadu vrátil se zpět do lůna Církve, právě proto, že se přesvědčil o existenci zázraků v Lourdech, v Konnersreuthu, jakož i v životopisech světců. Četbou Pisma svatého poznal zázraky, které konal Kristus Pán a jež vyvrcholil svým zmrtvýchvstání. Byly-li zázraky za života Kristova, jsou i dnes. Spasitel, který kladl takový důraz na zázraky jako na pečeť svého božského poslání, který na největším z nich (zmrtvýchvstání) založil svoji církev a důkaz pravdy svých nauk, nepřestává zázračně působiti zde na zemi. Vždyť přislíbil dar zázraků Církvi, a zázraky se skutečně vyskytují v církevních dějinách nepřetržitě! Dr. Hynek dovolává se četných vědeckých autorit dneška, pojednává o tom, jak strašným nesmyslem bylo ve jménu vědy vylučovati a odmítati všechno, co se vymyká zá-

konitosti přírodního dění, nám jakž takž známého. Což nemůže existovati něco, co se událo podle zákonitosti nějakého vyššího řádu? Což vylučuje přírodní dění, nám dosud známé, našimi smysly neb přístroji zachytitelné, vůbec jakékoliv dění jiné? Učenci dneška tvrdí, že vědecká pravda, pojatá rozumem podle smyslové zkušenosti, může býti jen omezená, podmíněná, relativní, poněvadž věda může prozkoumati jen omezený výsek z nekonečně rozmanité a stále se měnící skutečnosti, slující svět, a že vědecké poznání nepostihne toho, co přesahuje tuto zkušenost, co je transcendentální, nepodmíněné, neproměnlivé, absolutní. Věda se tedy nemůže nemůže vyslovovati o věcech, jež přesahují naši smyslovou zkušenost, nemůže popíratí úkazů, jež se vymykají přírodnímu dění. Dr. Hynek s českým fyziologem, Drem Marešem, praví:

"Bůh, Stvořitel hmoty a energie, může kdykoliv hmotu a energii zrušiti nebo stvořiti. Zázraky nanebevzetí a vzkříšení z mrtvých dokazují tedy právě nejpatrněji svůj božský původ. Zajisté z tohoto stanoviska jsou všechny přírodnické námitky proti zázrakům úplně vyvráceny."

Dnešní věda uznává možnost zázraků a sklání se hluboce před tajemnou silou Nadpřirozena. Dává tak za pravdu Církvi. Dr. Hynek jako konvertita prohlašuje: "Jak správně tu pomalu a intuitivně vycítila církev katolická smysl zázraků, jež neúprosně vyžaduje ode všech, kdo mají býti prohlášeni za svaté.

Lidé nejen heroické ctnosti, ale i duše zcela zakotvené na onom druhém břehu života, v říši hodnot nadpřirodních, v duchovním Principu nejvyšším—v Bohu... Necht' legitimují se něčím, co neklamně značí, že dosáhli vskutku nadpřirozených sfér života. A co to může býti jiného, než zpětná působnost této vyšší zákonitosti, projevující se skrze jejich osobnost neb ostatky na fyzické pláni činem nadpřirozeným, zázrakem?" Dr. Hynek vykládá o zázracích, které sám vyšetřoval a sledoval, jako byl zázrak v Přestěnicích u Milevska a náhle uzdravení Jana Glabazně z Mokřých Lazců u Opavy, rozebírá jevy v Konnersreuthu a dokládá:

"Proti zjištěné skutečnosti nějaké věci je beznadějným a nemslysným dokazovati slovy její nemožnost. Zde platí jen: Faciat quispiam alius! Udělej kdokoli jiný něco podobného, pak s popíráním nadpřirozeného charakteru zázraku mohl bys najíti sluchu. Pouhá slova jsou tu nicotná. Pokud však odpůrce toho nedovede skutkem, pak proň platí jediné: Taceat! At' mlčí!" (Spis 'Živý obraz Ukřižovaného', str. 102—106.)

At' mlčí popírači zázraků, ano, at' mlčí všichni nepřátelé Církve, neboť nemají pro svoje tvrzení důkazů, opakuji jen plané fráze. Soudobí myslitelé odkrývají jejich mělkost a bezmocnost.

Co je to blesk? Blesk je vyrovnání elektrického napjetí mezi dvěma mraky nebo, což se stává zřídka, mezi mrakem a zemí. Staří soudili, že blesk je vzplanutí hořlavých par nebo vznícení síry a sanytru. Jsou blesky jiskrové, klikaté, ohnivé a někdy bohatě rozvětvené, pak blesky plošné a kulové.

To už nejde. "Čtyři roky že ses učil hrát na klavír? Vždyť nic neumíš. At' ti vrátí učitel peníze." — "To není možné, dostával za hodiny u nás obědy."

Sňatek na smrtelném loži.

Napsala: Hedvika Courths-Mahlerová.

Přeložila Julie Vlasáková.

Přes dvůr panského statku jela krátkým poklusem paní Brigita ze Steinachu na svém širokoplecém hřebci "Trumf". Pošinula si přitom vybledlou, dříve zelenou jezdeckou čapku s čela tak, že se objevily její, již značně prošeďivé vlasy.

"Trumf" znal cestu již velmi dobře. — U dveří konírny se zastavil, nejspíše proto, že byly zavřeny, jinak by byl snad svou těžkou jezdkyňu až k jeslům zanesl.

Paní Brigita vytáhla malou stříbrnou pišťalku, vězící mezi knoflíky jejího, úzce přiléhajícího jezdeckého šatu a vyloudila z ní pronikavé zapísknutí.

Jelikož se nikdo neujevil, zarděl se ještě silněji její, nikterak bledý obličej, tvrdého, takřka mužského výrazu.

Ještě jednou hvízdla s netrpělivým důrazem a když pak se dveře konírny otevřely a v nich se objevil sluha, rozkřikla se na něho zuřivě:

"Liná chaso! Neslyšíte nebo spíte za bílého dne?"

Při tom hrozila bičíkem hlavě opozděncově. — Ten ani slovem neodpovídal. Přikrčil se pouze s úšklebem, aby ho bičík zasáhnouti nemohl, a pomáhal své paní ze sedla.

"Ten chlap se směje, jako bych ho byla Bůh ví jak pochválila, "vzdychla si při svém obtížném sestupování. A když pak konečně šťastně na zem stála, pokračovala:

"Já bych se chtěla mít tak dobře jako ty, můj synu. Musí to být potěšení, své dny tak v hlouposti a lenosti trávit."

Trumf se oťrásl, asi radostí, že je svého těžkého břemene zbaven, Paní Brigita ho hladila přívětivě po krku.

"Vid', staroušku, ty se také raduješ, že přicházíš k poklidu."

A k sluhovi se obrátivši, pravila z pola usmívavě, z pola zlobivě:

"Nyní chutě, nevyvaluj oči tak, jako bys byl dosud nikdy koně neviděl. Zaved' Trumfa do konírny, oťři ho pilně a dobře, nebo at' ti blesk žaludek tak popálí, aby ti osm dní sousto nechutnalo."

Bičíkem dodávala hrozivě důrazu svým slovům.

Sluha uskočil a pospíšil si rozkaz své paní vyplnit. Patrně se nestaral o příkrá slova panina, kterými ostatně dobromyslnost proznívala.

Brigita ze Steinachu pozdvihla nyní svoji, málo elegantní, za to ale velmi praktickou jezdeckou sukni, pod níž objevily se pevné kožené botky na velkých nohách a odcházela trochu těžkým a následkem dlouho trvající jízdy nepružným krokem přes dvůr k zadním dveřím panského obydlí.

Jeho zadní strana byla dvorem a hospodářskými staveními uzavřena, jeho přední stranu odděloval obsáhlý pažit od krásného, starého parku.

Jakmile vkročila do velké chodby, zaslechla ihned z dola přicházející hluk, sestávající ze směsice lidských hlasů, narážení talířů jednoho o druhý a jiného hlomozu.

Nahnula se přes zábradlí.

"Co to znamená? Musíte provádět takový ryk?" zvolala silným hlasem. Hluk hned utichl.

"Je Žofka dole?" ptala se paní ze Steinachu již mírnějším hlasem.

Bylo slyšet hbitý krok.

"Ano, milostpaní, já jsem zde."

"Nuže, pojď se mnou, ale hezky z čerstva," řekla paní a kráčela pozvolna po širokých kamených schodech do prvního poschodí.

Za ní přiběhla svižně mladá, svěží dívka světlehnědých vlasů, modrých očí a červených lící. Bylo na ní vidět, že jí strava na Dorneku jde k duhu. Tmavě modré kartounové šaty s bílou zástěrkou a bílým čepečkem na hlavě, slušely jí velmi dobře. Žofinka byla na Dorneku narozena a paní Brigita si toto obratné děvče vycvičila na panskou pro sebe a pro svou schovanka Dianu.

Ve své oblékárně si nechala paní ze Steinachu svléknouti šedivý jezdecký šat i botky a oblékla pohodlný, však nemálo vhodný domácí šat ze šedivého ševiotu. — Když pak měkké střevíce obula a když jí Žofinka, k vůli jízdě silně upevněné, obdivuhodně silné copy povolila, oddychla si rozkoší.

“Tak, Žofinko, nyní se cítím opět člověkem,” prohodila. “Nyní mi podej ještě šátek, kápní na něj kolínské vody, abych ten hospodářský a dobytčí zápach z nosu zapudila. — Hm! To oživuje pokleslou mysl. A nyní uklid' ten celý krám, dnes nepojedu už nikam.”

Žofinka se uklonila a dala se hbitě do práce. Lidé si ze zdánlivě příkrých slov paní ze Steinachu nic nedělali, neboť věděli, že to s nimi dobře smýšlí a že se každému stane po právu.

Brigita ze Steinachu šla opět dolů do velké chodby, tam otevřela jedny z mnoha dveří, vedoucích do světlého pokoje, ve kterém se na protější straně troje velké, bílé, za sklené dveře nacházely. — Tyto byly otevřeny a vedly na širokou verandu, zařízenou pěkným, bílým nábytkem, pestrými polštáři pokrytým. Podlaha verandy byla černými a bílými dlaždicemi vydlážděna. Středem ležel široký kosořový koberec.

Když Brigita vstoupila, spatřila Dianu z Dorneku seděti vedle svého muže, Heřman ze Steinachu seděl pohodlně, polštáři a pokrývkami obložen, v křesle na kolečkách. Již tři léta byl ochromen a na tento vozík odkázán. Nešťastný pád s koně byl příčinou ochromení jeho obou nohou. Jak dalece to počasí dovolovalo, trávil svůj čas na sluncem ozářené, před větrem

chráněné verandě. Diana z Dorneku mu předčítala. Seděla na židli a držela knihu ve velmi úzké jemné ručce. Diana byla sedmnáct let stará, ale dělala naprosto dojem dítěte, zvláště když seděla a její vytáhlou postavu viděti nebylo. Nezaokrouhlené, skoro vyhublé údy vězely v bílých šatečkách, které hladce spadaly a byly pod nevyvinutým poprsím černou, sametovou páskou podvázány. Nebyla krásná, vzdor tomu, že její líc měly jemné tahy a jimž pouze líbezná měkosti a zaokrouhlenosti se nedostávalo, aby se krásnými staly. Husté, plné, kaštanové vlasy spadaly ve dvou silných pletenicích přes ramena a leskly se kovově ve slunečním světle. Dvě velikých hnědých očí, ve kterých se slunce zrcadlilo, se pozdvíhlo a hledělo paní Brigitě vstříc. Ihned odložila knihu, povstala s úsměvem, který její, poněkud tvrdé líc líbeznou září vyjasnil.

“To je teta Brigita,” pravila k panu ze Steinachu, jenž se také s úsměvem ke své statné choti obrátil.

Pravou paní na Dorneku byla Diana z Dorneku. Ji patřil starý, krásný zámek a všechny k tomu patřící, rozsáhlé pozemky. Diana byla již sedm let sirotkem; ztratila rodiče krátce za sebou v časech tyfové epidemie. Nejdříve zemřela matka, v den pohřbu byl i otec na lůžko uvržen, ze kterého více povstati neměl.

Viktor z Dorneku předvídal svůj konec, neboť smrt řádila tehdá všeobecně. Neraď se loučil se životem, byl ještě mlád a byl dosud ve štěstí a spokojenosti živ. Nejvíce jej trápila starost o osud Dianin.

Jelikož do té doby žádnou poslední vůli nevyhotovil, učinil tak den před svým onemocněním, neboť věděl, že jeho malá dceruška bude bezbranně všem náhodám vydána, jest-li se ještě rychle o její budoucnost nepostará. Ten velký, cenný majetek nemohl býti dítětem spravován. Neměl mimo bratrance žádného příbuzného více. — Tento bratranec byl ale člověk, jehož povaha a život pouze opovržení vzbuditi mohly. Mimo

to si vzal dámu pochybné pověsti za ženu. Tomuto bratranci nechtěl proto své dítě a svůj majetek na žádný způsob svěřiti. Ale Viktor z Dorneku měl přítele, jehož věrnost, poctivost a dobrotu již často byl seznal. Tento přítel byl Heřman ze Steinachu.

Krátce před tím musel Heřman ze Steinachu prodati svoje, neda-leko Dorneku ležící panství Buchnov, aby se se svými věřiteli vy-pořádal. Nezbyvalo mu nic jiného. Heřman ze Steinachu převzal toto panství silně zadlužené již po otci a nemohl je vzdor nejpoctivejšímu snažení udržeti. S několika tisíci marek, které mu zbyly, přestěhoval se do blízkého města, kde jeho jediný syn navštěvoval reálku a chtěl se pokusiti, aby našel nějaké vhodné zoměstnání, které by jej i jeho rodinu uživilo.

Ve své strasti a starosti o dítě vzpomněl si Viktor z Dorneku na svého přítele a pozval ho k sobě. Důvěřivě vložil vše, co musel za-nechat i opustiti do rukou Heřmanových. Ustanovil ho poručníkem své dcery a správcem celého jmění. Než zemřel, mohl s ním ještě umluvit, aby Steinach se svou paní žil na Dorneku, aby jeho dce-ři domov byl zachován. Paní ze Steinachu byla panu z Dorneku známa co počestná a rozšafná dáma, a ačkoliv také dobře věděl, že bývá někdy přímou až do přikro-sti, byl přesvědčen, že do lepších rukou dostati se nemůže.

Heřman ze Steinachu děkoval svému příteli za prokázanou důvěru a slíbil mu pohnutě, že se jí chce státi hoden. Pán z Dorneku určil pak pevný plat a všechna práva. Především nařídil svému příteli, onoho, tak malé důvěry požívajícího bratrance, do Dorneku nevpustiti a Dianu před ním o-stříhati. Smlouva mezi oběma přáteli byla právoplatně uzavřena, úředně ověřena, jakož i poslední vůle pána z Dorneku.

— Krátce na to zemřel. Dianin osud, jakož i celý její majetek náležaly se v rukou Heřmana a Brigity až do její plnoletosti.

A byly to v pravdě věrné a dobré ruce, do kterých Viktor z Dorneku svou dceru a svoje jmění

vložil. Heřman ze Steinachu stal se Dianě druhým láskyplným otcem, věrným, nezištným přítelem. Byl svému zemřelému příteli za to od srdce vděčným, že mu v novém oboru působení poskytl společenské postavení a výživu, které bylo úpadkem jeho jmění ohroženo.

Hned po smrti přítelově se přestěhoval se svou paní do Dorneku a vzal otěže do rukou. Syna svého Lotara nechal ve městě, poněvadž stál před ukončením studií na reálce. Lotar se chtěl stát inženýrem a měl později vstoupiti na techniku v sídelním městě. Prostředky k těmto studiím si vysloužil pan ze Steinachu svým úřadováním na Dorneku.

Diana byla desítiletá, když ji rodiče zemřeli. Její osiřelé, po lásce prahnoucí srdce se rychle otevřelo pěstounovi, který našel pravou cestu k němu u tohoto milého, jemnocitného dítěte, jemuž byli rodiče smrtí tak krutě uloupeni. Drsný způsob Brigity ze Steinachu polekal z prvu dítě nemálo. K té nemohla tak lehce přilnouti, jako ku "strýci Heřmanovi". "Teta Brigita" také nenašla ten pravý tón, aby malého sirotka k sobě připoutala. Ona plnila svoje povinnosti co nejsvědomitěji, starala se co nejlépe o Dianino tělesné blaho a neopomenula ničeho, co by k jejímu prospěchu mohlo sloužiti. Ale v srdci této ženy byla láska co nejbohatěji nahromaděna pouze pro dva lidi — pro muže a syna. Pro jiné nezbylo nic.

Diana to vycítila jemným pudem dětské duše a její srdce se proto nikdy tak neotevřelo vůči tetě Brigitě, jako strýci Heřmanovi. A když před třemi léty Heřman ze Steinachu pádem s koně na nohou byl ochromen a k lenošce připoután, utvářil se jeho poměr k Dianě ještě mnohem upřímněji, než-li beztoho již před tím bylo. Ona se od něho nehnula a činila mu k vůli vše, aby mu jeho těžký stav zpříjemnila.

Ukázalo se ale také v nejvyšší míře, jak silná osobnost v Brigitě ze Steinachu vězí. Energicky a odhodlaně chopila se sama otěží, které rukám jejího muže vypadnouti hrozily. S nasazením vši své síly

postavila se v čelo Dorneku. Bez přerušení a bez odpočinku uvázala se sama i v ty nejtěžší práce. Její silné povaze nebylo nic nemožným. —

Ze svého vozíku vedl a řídil Heřman ze Steinachu všechno, ale vykonávající síla, jeho pravá ruka, byla jeho žena.

Dojemné bylo pozorovati, jak uměla jej stále v tom domnění udržovati, že by bez jeho pokynů byla sama bez rady. V něm nesměla se zroditi myšlenka, že jeho život jest zbytečným. Vždy tvrdila, že pouze pod jeho vedením něco zmůže, nikdy nepodnikla něco důležitějšího, aniž by se s ním o tom nebyla uradila, ačkoliv při své zapracovanosti mohla směle o všem rozhodovati sama.

Tak se stala Brigita ze Steinachu vynikající správkyní Dianina jmění.

Ale ne z lásky k Dianě podrobila se k tomuto bezpříkladnému sebe zapírání, této časem těžké práci. Byla to láska k muži a k synovi, která ji k tomu nutila. Kdyby její muž musil svůj úřad složit, pak by svoje pěkné příjmy ztratili, pak by musili i Dornek opustiti. A co pak? Z čeho měli žít, z čeho měl Lotar studovati? Tyhle úvahy ji přiměly bez dlouhého rozmýšlení svého muže ve všem zastupovati a každý musil tuto podnikavou, odvážnou paní obdivovat.

Jako muž vyjižděla časně z rána na louky a pole, ačkoliv jí byly objížďky velmi obtížné a namáhavé. Vykonala všechny úkoly, protože je vykonati chtěla. Dělníky dovedla ovládati. Zde jí přišel její řízný, hlasný způsob vhod. Vyznala se ve stájích a stodolách a jejím bystrým očím nešlo nic, ani ta nejmenší nepravdivost. S lesníkem prohlížela rozsáhlé, k Dorneku patřící lesy, věděla velmi přesně, co se má vykácet, co znova vysázet. Jednomu pytláku, kterého sama přistihla, vlastnoručně bičíkem nepráskala a jeho, ostatně nedokonalou zbraň mu odejmula. Trestní udání proti němu neučinila, ale musil čtyry neděle za mzdu přivybírání brambor pomáhat, přičemž šafáře upozornila, aby ho

dobře k práci přidržoval. Pytlák byl práce se štitící, spustlý domkář, který si pytláctvím lehký výdělek zaopatřiti chtěl. Od té chvíle se paní ze Steinachu z daleka vyhýbal, ale v lese nebyl více viděn.

Rozumí se samo sebou, že vedla i celou domácnost, majíc arci při tom zkušenou hospodyní k ruce. Na každý způsob byla duší Dorneku. Všechno věděla, všemu rozuměla, jejím očím nešlo nic. Její muž nepotřeboval nic více dělati, než-li vésti knihy, dávat jí pokyny a příležitostně se lidem ve svém vozíku ukázati, ostatní šlo pak samo. —

Čím starší se Diana stávala, tím zřejměji pochopovala osobnost tetě Brigity. Byl to arci hlavně strýc Heřman, který u Diany porozumění pro osobnost tetě Brigity probudil. Laskavými slovy upozornil Dianu, že drsný, hlasitý způsob je pouze obal jádra velmi cenného a lásky hodného.

Diana vyslechla taková slova pozorně a neodepřela tetě Brigitě svoji úcty. Přestala se lekat jejích řízných slov a beze strachu pohlížela do jejích, dobromyslně hledících očí. Více a více pochopovala a ctěla starou dāmu. Ale tak úzce, jako ke strýci Heřmanovi nemohla k tetě Brigitě přece přilnouti, snad proto, že sama také k jejímu srdci nepřirostla, jako k srdci starého pána.

Tyto tři osoby žily spokojeně a svorně pospolu, u Diany nikdy nevznikla myšlenka nebo pocit, že stojí sama a opuštěna ve světě.

Po smrti pana Viktora z Dorneku se pokusil jeho bratranec a jeho paní do Dorneku vniknouti, ale pan ze Steinachu jim na základě své plnomoci vysvětlil, že jeho zemřelý přítel si ani jejich přítomnost na Dorneku, ani styky s jeho dceruškou nepřál. A nedopustil také odhodlaně a důsledně žádných styků mezi nimi, jak si to právě zemřelý otec přál.

Ale když pán ze Steinachu s koně spadl, hbitě se bratranec o to pokoušel, jej z Dorneku vypuditi. Ve volbě prostředků nebyl vybíravým a nekalého se neštilil, ale paní Brigita ho překonala. A od

toho času se více nepokoušel k Dianě se přiblížit a vlivu pro sebe neb proti jejím pěstounům se domáhati.

Kdyby Heřman a Brigita nebyli u Diany a jejího jmění opatrně na stráži stáli, dávno by se byl onen bratranec na Dorneku usadil a k její škodě by se byl její majetek místo zvětšení pod správou Steinachových, pod vlivem bratrancovým značně zmenšil.

Dianě dostačovalo vědomí, že si otec tyto styky nepřál, aby s nimi žádné nenavazovala. Strýc Heřman ji dal nahlédnouti do písemně zachovaného přání jejího otce a věc byla odbyta.

Diana se cítila štěstí svou u svých pěstounů, jakmile žal nad ztrátou rodičů byl překonán. Jenom když Lotar ze Steinachu byl přítomen, pak měla smutné chvílky.

To se stávalo ostatně velmi zřídka, neb Lotar studoval s velikou pilí a horečným chvatem, že si sotva několik dní prázdnin dopřál. Říkal si, že bezstarostné dny jeho rodičů mohou vzít náhlý konec, jakmile se Diana provdá.

S bystrým zrakem člověka, který již od dětství s protivnými obtížemi bojovati musil, říkal si denně, že musí svého cíle dosáhnouti dříve, než-li Diana svým sňatkem nového pána na Dornek uvede. Pak chtěl a musil býti tak daleko, aby se o své rodiče mohl sám starati. Jak a kdy tento cíl dosáhnouti může, o tom mnoho a často přemýšlel. Především bylo zřejmo, že musí býti se svými studiemi hotov a k tomu cíli pracoval neúnavně.

Když časem ke krátkému pobytu do Dorneku zavítal, tu věnoval každou minutu svým rodičům a pro Dianu neměl pak ani času, ani zájmu. Nevšímal si toho vytáhlého děvčete s bledým, pohublým obličejem. Pouze u stolu obdivoval časem její zvláštní velké oči, které naň plaše a vzdorovitě pohlížely.

Diana by si byla snad Lotara oblíbila, kdyby se nebyl vždy tak netrpělivě tvářil, když někdy v jeho přítomnosti s jeho rodiči hovořila. Ona se domnívala, že ji jejich lásku nepřije. A jelikož věděla, že jeho nárok na jejich lásku je větší její, proto se raději plaše, ale

zároveň vzdorovitě do svých pokojů vzdálila, dokavad neodjel. Tak se vidali pouze u společného stolu.

Mezi tím bylo Dianě sedmnáct let a Lotar stál před ukončením svých studií.

On zamýšleje hned po odbytých zkouškách odcestovati do jihozápadní africké kolonie, kde mu bylo nabídnuto výhodné postavení při stavbě dráhy.

To jej učinilo v očích Dianiných zajímavým. Ale rodiče byli tímto plánem svého syna méně unešeni. Raději by ho měli někde na blízku.

Lotar znal však pouze jednu snahu, — rychle se dostatí vpřed a k penězům. A v tom se nedal zviklati.

Tak stály věci v tomto letním dni, v kterém teta Brigita ku svému chotí a k Dianě na verandu vstoupila. Mladá dívka ji šla s přívětivým úsměvem vstříc.

"Ty jsi jistě velmi unavená, teto Brigito, dnes je velmi horko. Pojď sedni si a odpocíh si."

Rychle přitáhla židli k strýcově vozíku. Paní Brigita se bez velké grazie usadila.

"Chvála Bohu, v tomto křesle se to lépe sedí, než-li v sedle. Trumf mne protřásl jako bramborový pytel. A tak jsem dostala hlad."

Pan se Steinachu vzal velkou tvrdou ruku své paní do svých rukou.

"Má ubohá Brigito, jak jsi se musela opět namáhati," pravil něžně.

Ihned zasvítilo živě a vesele v očích paní Brigity. Její obličej se zkrášlil měkkým, láskyplným výrazem, v tomto obličejí skoro překvapujícím.

"Namáhala? I ne, můj staroušku. Já jsem pouze tu a tam dohlídla, jest-li se vše tak provádí, jak jsi nařídil. To přece není žádné namáhání. Pouze jízdu jsem trochu ztrnula, to se ale brzy polepší. Chvála Bohu, jde všechno jako na šňůrce a budeme brzy hotovi. Ale žízeň mám — Diano, prosím tě, zazvoň, chtěla bych sklenici vody."

Diana zazvonila a když se Bedřich, sluha, objevil, objednala si

vodu.

"Ale ne v náprstku — nýbrž v pořádné sklenici," nařizovala mu paní ze Steinachu.

Když se pak Bedřich s lahví a sklenicí navrátil, vyprázdnila dvě plné sklenice.

"Ach, to bylo dobré, tím se spláchně ten obtížný prach. Jak pak to vypadá s jídlem, Bedřichu? Přijde brzy polévka na stůl?"

"Ihned, milostiva paní!"

"Dobře, milý synu, hled' at' se tak brzy stane."

"Přejete si, milostpane, abych vozík do jídelny zavezl?" ptal se sluha.

Paní Brigita ale vyskočila a odšoupla ho stranou.

"Nech toho, milý synu, sama to obstarám," pravila rychle. Tykala všem lidem, a byla-li v dobré náladě, říkala mužskému služebnictvu "můj synu," ženskému "má dcero," jak si ode dávna navykla.

"Ale to bys neměla dělat, Brigito, vozík je těžký a ty jsi unavená," odmítal její chot'.

Ona ale se smíchem se chopila vozíku.

Vzhlédl k ní jiskřícím se okem. Jeho od onemocnění pobledlý obličej, s charakteristickými, pevnými tahy se zjasnil, když do jejich něžných očí pohlédl. A přece nebyla Brigita ani krásná, ani líbezná. Svého času nemohl nikdo pochopit, proč statný, elegantní Heřman ze Steinachu, který tehdy byl skvělým, řízným důstojníkem, se právě s málo žádoucí, málo zámožnou a dočista nekrásnou nebo gracesní Brigitou z Tahlhorstu ucházel. On to ale dobře věděl, on z jejich šedivých očí zřetelně vyčetl, jak bezmezně mu její srdce bylo oddáno. A také toho nikdy nelitoval, že ji za ženu pojal. Avšak její pravou cenu poznal teprve cele a úplně, když z něho zlý osud učinil mrzáka. Dříve bojovala ona s ním po jeho boku, nyní bojovala za něho. Ona mu svou láskou vše nahradila, co ztratil. Byla matkou a sestrou, přítelkyní, pomocnicí i chotí v jedné osobě. Chopil se rychle její ruky, aby ji políbil. Paní Brigita se zarděla a oči jí zářily. Se žádnou královnou by byla neměnila.

Jemně a opatrně zatlačila jeho vozík do jídelny. Diana šla vedle strýce Heřmana a pomáhala s něžnou ochotou jej polštáři tak podepřít, aby mohl i s vozíkem až k samému stolu býti zavezen.

Pohlídal jemně lesknoucí se vlasy mladé dívky, když se k němu něžně přitulila.

Paní Brigita viděla toto vzájemné laskání a bylo lze pozorovat, že ji to nebylo příjemné. Nepřála — mimo synovi — nikomu, aby měl podíl na srdce jejího muže. Byla to jakási tichá, tajná žárlivost na Dianu a musela se vždy přemáhat, aby to nikdo na ni nezapozoroval.

Dělala si sama výčitky, ale změnit to nemohla. Mezi jídlem bylo živě hovořeno. Paní Brigita podávala hospodářské zprávy, k čemu nyní ve žních pouze u oběda příležitost měla. Vůbec bylo zřídka něco jiného předmětem jejich hovoru, mimo osobní záležitosti. Praktická paní Brigita se do oblaků nepovznášela, také neměla času zabývat se krásnou literaturou a uměním, a ani ji nenapadlo, že by podobnou zábavu její muž postrádal.

Byla by se cítila velmi znepokojenou, kdyby tušila, jak v tom ohledu její muž strádá, a jakým potěšením ho naplňuje, že může s Dianou o krásných uměních a ideálních snahách hovořiti.

Tichý koutek v jeho duši byl zasvěcený jeho ideálům a v tomto koutku Diana časem zdomácněla. Zde byla ráda viděna, zde měla teplé hnízdečko. A když tak mnohou chvíli se strýcem Heřmanem sami trávili, zabloudili rádi do říše snů a divů, kam noha Brigitina nikdy nevzkročila a která jejím očím navždy byla zahalena. Dříve navštěvoval Heřman ze Steinachu tuto říši časem se svým synem, ale když pak matka nějakou velmi užitečnou otázkou předivo jejich myšlenek přetrhla, tu se usmívali a litovali matku, že se nad všednost povznést nemůže.

Nyní byla Diana jeho společnící na výletech do říše snů a divů.

V této říši se oslňovali na zářných ideálech, zde mluvili nadšeně o velkých činech slavných mužů a žen, zde vnořili se do děl

vznešených duchů. A Dianiny zářící oči lpěly v nadšení na místech jejího duševního vůdce, který ji s nejušlechtilějšími zásadami seznamoval. Tím způsobem byl Heřman Dianě nejen věrným otcem, ale také rozumným učitelem a přítelem. Za to jej milovala s hlubokou upřímností jako něžná dcera svého otce.

Diana byla vůbec hluboce založená bytostí bohatého citu. její ušlechtilé smýšlení se projevovalo při každé příležitosti. Skromně se podřídila tetě Brigitě. Považovala za samozřejmé, že musí býti uznávána za pravou paní na Dorneku. Asi když o budoucnosti uvažovala, což se ostatně zřídka stalo, cítila se vždy od svých pěstounů, jak strýce a tetu nazývala, tak odvislou, jako dítě od rodičů.

Když Bedřich podával zákusky, ozvala se Diana:

„Zůstaneš, teto, dnes odpoledne doma, nebo musíš ještě ven?“

Stará dáma zavrtěla hlavou.

„Ne, dnes zůstanu doma. Venku jde vše pravou cestou. S řepou budeme brzo hotovi a budoucí týden sklídíme brambory, vydrží-li počasí. Takové počasí v září jsme již dávno neměli, otavu jsme dostali pod střechu bez kapky deště. Ale proč se ptáš, zůstanu-li doma?“

Protože bych si zase jednou ráda vyjela do Buchnova. Neviděla jsem už dlouho Doru Sandersovu. Zůstaneš-li u strýce, pak se mi to hodí. Máte beztoho mnoho o hospodářství co hovořit, a to mne pranic nezajímá.“

„Mélo by tě ale zajímat, jedná se o tvůj majetek.“

Diana se smála: „Ach, o to se starat nemusím, tomu vy mnohem lépe rozumíte, než-li já. Netvař se tak přísně, tetičko, takovou zdatnou statkářkou, jako jsi ty, nestanu se nikdy. Ale odpověz, smím na Buchnov?“

„Zajisté, Diano. Poslouží ti pořádné provětrání velmi dobře, beztoho se mi dnes nějak nelíbíš, vyhlížíš nějak mdle a unaveně,“ pravil pan ze Steinachů.

„Necítíš se dobře, Diano? Pozorovala jsem, že jsi se v jídelnách

jen přebírala,“ poznamenala paní Brigita.

„Mám pouze bolení hlavy, teto, toho se jízdu zbavím. Vyjedu hned po obědě. — Smím v Buchnově až do večera zůstat?“ prosila.

„Vrat' se ale před soumrakem.“

„Vždyť je sluha se mnou.“

„Vše jedno, ve tmě mi lesem nejezdí. Jak lehce by mohl kůň klopýtnouti. Chceš-li tam déle zůstat, vrat' se vozem.“

„Ne, ne, nevrátím se ještě před soumrakem.“

Když se Diana po obědě se svými pěstouny loučila, řekla tetě Brigitě:

„Vyříd' paní Sandersové ode mně srdečný pozdrav, a že v brzkou příjdu samá do Buchnova na besedu.“

„Děkuji, tetičko, vyřídíme. Paní Sandersová pak řekne se smíchem: Však je čas, aby paní ze Steinachu přišla na Buchnov dohlédnouti.“

Stará dáma pozdvihla ruku a pravila:

„To se musí říci, tam chodí vše jako na šňůrce. Sandersovi musejí do Buchnova jistě mnoho peněz strčit, ale za to je z něho vzorné hospodářství. Já jsem opravdu velice ráda, že náš starý, milý Buchnov se do tak dobrých rukou dostal. Z pana Sandersa se stal vzorný hospodář, vzdor tomu, že dřívě čalouny vyráběl. To je vidět, co všechno dobrá vůle a záliba zmůže.“

Diana ji podala ruku.

„Adieu, teto Brigito, adieu, strýče Heřmane.“

Starý pán ji pohlídl po tváři.

„Adieu, Diano, bav se dobře.“

„Děkuji, to učiním. Dora zaplaší každou nudu a milo je na Buchnově vždy. Však připadá mi vždy, jako by tam dosud vaše duše bloudily, ze všech koutů na mne pohlížejí tvoje oči a chvílemi očekávám, že velitelský hlas tety Brigity na někoho pořádně hromobití spustí.“

Diana na to se smíchem odešla, aby se k jízdě převlékla. Obličej pana ze Steinachu se zachmuřil. Jeho choť se chopila jeho ruky.

„Zabolí tě dosud, když o Buchnově mluvíme?“ tázala se tiše.

Potrásal s úsměvem hlavou.

"Ne, Brigito. Nevede se mi lépe na Dorneku? Neměli jsme na Buchnově tolik starostí, že jsme nevěděli kudy kam? — Ano, jednou mě to velmi bolelo, že jsem se ho musil vzdát, ale to už je překonáno, jako mnohé jiné. Těším se, že je v dobrých rukou. Ku zvelebení bylo pouze zapotřebí dosti peněz, a právě ty nám scházely. Mně se ale zdá, Brigito, že tebe více bolí, že je Buchnov ztracen a že náš syn se pánem na Buchnově stát nemůže."

"Není ti to také líto, Heřmane?" zpytovala.

Pohlédla na ni láskyplně svýma dobrýma, vážnýma očima.

"Docela upřímně, Brigito — ne, není mi to líto. V těch poměrech, ve kterých jsem já statek přejmul, bych ho nechtěl synovi zanechat. A byl by ho zdědil ještě v horších. Vzpomeň, jak jsme se musili ohánět. A měl by snad Lotar také svoje nejlepší síly v tak beznadějně věci promrhat? Měl by se nu-zovat a zápasit jako já a při tom cítit, že vše jde zpět místo v před? Konečně by se toho musel také vzdát, jako já jsem učinil. Prála bys mu takový beznadějný boj, který k vítězství vésti nemůže? Ne, ne, Brigito. Měl jsem se mnohem dříve Buchnova vzdát, to by bylo mnohem lépe bývalo. Ale člověk myslí, že nesmí tu svou hroudu opustit. Lotar může svoje síly nyní lépe uplatnit a přivede to v živobytí dále bez Buchnova. Neopлакáváme majetek, jež vlastně nikdy nenáležel nám, nýbrž věřitelům."

Vzdychla z hluboka. "Máš pravdu, Heřmane — jako vždy. A bohdá, že usmívá se štěstí na Lotara daleko v cizině, které jsme my jemu doma poskytnouti nemohli."

On ji hladil ruce.

"O něho se nebojím, on svůj osud ovládne. Lotar je už nyní zralým mužem vzdor svému mládí. Vid' Brigito — na našeho syna můžeme být pyšní."

Přisvědčila a její oči zářily pýchou a něžností. Kdo by byl paní Brigitu v tom okamžiku viděl, ten by nebyl pochyboval více, že ji muž z plna srdce mohl milovati.

Diana z Dorneku klusala lesem k Buchnovu, následována sluhou. Proti očekávání se bolení hlavy sesílilo a cítila se velmi nevolnou.

Idylicky ve středu lesa ležící panské stavení buchnovské patřilo nyní panu Karlu Sandersovi, bývalému továrníku, který se před léty obchodu vzdal a svoje dny, jako hospodář skončiti minil.

On měl vždy velkou zálibu ve venkovském živobytí a jeho paní též. Proto koupil pan Karel Sanders Buchnov od pana Heřmana ze Steinachu.

Manželé Sandersovi měli jedinou dceru, která se narodila po třináctiletém manželství. Pan Sanders byl šedesát let star, jeho paní padesát. Zůstali ale ve svých srdcích mladí, z lásky ke své dceřince, která na Buchnově v libezné, jaré děvčátko vykvetla.

Dora Sandersová byla s Dianou stejného stáří a obě mladé dívky hrály si spolu od dětství. Dora přišla často na Dornek, Diana na Buchnov. Pan a paní ze Steinachu byli s rodiči Dory spřáteleni a obcovali spolu po sousedsku a nenuceně.

Diana byla také s Dorou a její sestřenicí Zuzanou Wallnerovou dva roky ve známém ženevském pensionátě a vrátily se o velikonočních domů.

Mezi tím, co se Dora Sandersová časné vyvinula a vždy hezkým děvčátkem s plavými vlasy a modrýma očima byla, vypadala Diana vedle ní při svém zevnějšku ještě nevyvinutější a nehotovější. Dora byla velmi živá a veselá a byla i v tom ohledu pravým opakem tiché a vážné Diany. — A právě proto se velmi výhodně doplňovaly, jsouce při tom úzce spřáteleny.

V létě přicházela i Zuzana Wallnerová, paní Sandersové neteř, do Buchnova a pak býval náš trojlístek velmi spokojen a vesel.

Když Diana do Buchnova došla a před hlavním vchodem zastavila, objevila se Dora a směným skokem se přehoupla přes zábradlí u terasy.

"Haló, Diano! Přicházíš konečně jednou? Celou věčnost jsi nebyla na Buchnově volala živě a vy-

čitavě.

"Právě před šesti dny, Doro, ty měříš věčnost krátkou mírou," odvětila Diana, seskočivši s koně a podala otěže sluhovi.

"Mně to připadá velmi dávno, v tom čase jsem byla již dvakrát v Dorneku," pravila Dora, na rámě své přítelkyně se zavěšujíc.

"Ale, Doro, vždyť víš přece, že nenechávám ráda strýce samotného a že teta Brigita nyní ve žních se sedla takřka nesejde."

"Arci, arcí, a proto přicházejí na jednu tvoji návštěvu moje dvě. Ale nyní se raduji, že jsi opět jednou zde. Přicházíš právě k čaji. Rodiče přijdou hned, pojd' a posad' se ke stolu."

Vlekla Dianu za sebou. Tato ji následovala s nápadně těžkými údy a klesla unaveně do křesla.

Dořina, již panensky vyvinutá bytost, vypadala v bílých šatech s červeným pásem a červenou kravatou velmi hezky. Její usměvavá tvář zářila zdravím. Její pohyby byly hbité a graciélní, čímž se ve svůj prospěch od trochu nejisté a nerozhodné Diany lišila. Bylo u Diany dosud vše nevyvinuté, nedokonalé, kdežto z Dory se již stala libezná mladá dáma.

Hned na to se objevili rodiče Dory a milého hosta srdečně a přívětivě přivítali.

Mezi živým hovorem u čaje Dianu několikrát zamrazilo. Paní Sandersová to též zpozorovala a řekla, k ní se obracejíc:

"Milé dítě, zdá se mi, že vaše oči se nějak zimničtě lesknou. Také jsem zpozorovala, že vás mrazí. To se mi nelíbí."

Diana se nutila k mdlému úsměvu.

"Ano, mně není dobře, matko Sandersová," tak nazývala starou dámu od dětství — "mám již dnes celý den bolení hlavy a myslila jsem, že ho jízdou vypudím. Však dostavil se opak, je mi hůře a mrazí mne silně."

Dora pohlédla na ni celá ulekaná.

"Snad nechceš být nemocnou Diano? Nedělej žádné hlouposti, to si vyprošuji."

Diana stiskla zuby, neboť hořečkou klapaly.

"To přejde," řekla mdle.

Paní Sandersová vstala, přistoupila k Dianě a vzala ji za ruku, aby puls pozorovala. Cítila hned jak divě bije. Pohládila mateřsky Dianu po vlasech.

"Milé dítě, musím říci — vy jste nemocná a máte silnou horečku. Na žádný způsob nedovolím, abyste se koňmo domů navrátila. Ihned vás sama povozem do Dorneku doprovodím. Sluha se vrátí s koňmi sám. Musíte hned na lůžko. Milý Karle, telefonuj bez průtahů do města, aby se ihned k nemocné dostavil lékař!"

Dianino odpírání nic nepomohlo. Paní Sandersová nechala zapřáhnouti a na cestu se převlékla. Starostlivě zabalila Dianu ve voze do teplých pokrývek a sedla si vedle ní.

Dora chtěla sebou, však paní Sandersová tomu nedovolila.

"Diana nesmí mluvit a ty jsi při tom zcela zbytečná," řekla rozhodně.

Stará paní slyšela, že se ve vsi objevila spála a obávala se, aby Diana nebyla touto nemocí zachválena a ovšem také nechťela svoji Doru, která dosud spálu neprodělala, možné nákaze zbytečně vystaviti.

"Diano, neonemocni mi vážně," volala Dora úzkostlivě do vozu.

Tato vrthěla hlavou, mdle se usmívajíc. Vůz odejel. Cestou jekala zuby mrazením líce byly žhavé, ruce jako led.

Paní Sandersová ji mateřsky konejšila, ačkoliv ve svém nitru vážné obavy chovala. Diana jí vypravovala, že již několik dní bolestmi hlavy trpí a také jinak se velmi slabou cítí. Doma o tom nic nevěděla, aby strýce a tetu nepolekala.

Když kočár se na Dorneku zastavil, vyšla paní Brigita velmi udivená z domu. Viděla, že paní Sandersová vystupuje. Dříve však, než se sama ptáti mohla, chopila se paní Sandersová slova:

"Milá paní ze Steinachu, neulekněte se. Diana se necítí zdráva, proto jsem ji domů přivezla v kočáře. Musí ihned do postele. Lékaře jsem povolala telefonicky."

Plná starostí, pomáhala paní

Brigita Dianě z vozu a přivinula ji k sobě.

"Opravdu, Diano, ty máš horečku, máš žhavé lice a ledové ruce. Jak to tak rychle přišlo?"

"Já nevím, teto Brigito. Moje hlava, ó moje hlava."

Paní ze Steinachu uložila sama Dianu na lůžko, dříve paní Sandersové srdečně děkujíc, která se brzy vzdálila, aby nepřekážela. Starostlivěji a pozorněji by nemohla nejněžnější vlastní matka s Dianou zacházeti, jako teta Brigita. Nyní, když Diana onemocněla, nastala povinnost plniti úkol ošetřovatelky a nikdy se paní Brigita povinností nevyhýbala. Ona byla vůbec u lůžka nemocné zcela jinou, než-li vůči lidem zdravým. Zde odložila svoje hlasité, rozhodné chování jako nevhodný šat a obětovala se cele, jako každá pravá soucitná žena.

Dostavivši se lékař našel Dianu již v jejím širokém, pohodlném lůžku s nebesy uloženou a v chladném obalu zabalenou. — Když Dianu, kterou od dětství znal a časem i léčil, vyšetřoval, žertoval s ní jako s dítětem, huboval trochu na lehkomyšlné mladé lidičky, kteří se před nastoupením na pozor nemají a položil pokrývku na její drobné tělo.

"Nyní musíme pár dní zůstat v posteli, malá slečinko, jiného nic nezbyvá," prohodil bodře.

Teta Brigita cítila instinktivně, že se stavi bezstarostnějším než-li v skutku je a následovala ho do vedlejšího pokoje.

"Nuže, co je, pane doktore?" ptala se pak bez dalších okolků.

"Mám obavy, že se vyvinuje spála, velectěná milostpaní. Vyskytlo se několik případů v okolí a není vyloučeno, že se milostivá slečna nakazila. Konečný úsudek nemohu ale dnes ještě učiniti."

Udal paní Brigitě přesné předpisy a slíbil, že zítra zase přijde.

Na Dorneku nastaly zlé časy. Diana onemocněla těžce a vyžadovala nejpozornějšího ošetřování.

Byla to spála; vyrážka se neobjevila patřičně a horečka byla nepravdělná a nevyvínovala se jak by měla. Lékař měl obavy. Kdyby se byla pořádná vyrážka do-

stavila, byl by býval spokojenější. Nemoc se vrazila dovnitř a byla proto nebezpečnější.

Diana měla často silnou horečku, že až vědomí ztrácela, která pak nápadně povolila, aby v několika dnech se opět ve staré síle objevila. To bylo při slabé tělesné soustavě Dianině velmi hrozné.

Brigita ze Steinachu lože Dianino takřka ani neopustila. Souhlasila s lékařem, aby cvičená ošetřovatelka byla sjednána, neboť musela se o domácnost a hospodářství starati a také ochromenému muži pozornost věnovati, který pod dojmem nemoci Dianiny mnoho trpěl. Ale každou minutku, která jí zbývala strávila u lože nemocné, že se zdálo, že ani únavu nezná, ani spánku nepotřebuje.

Lékař ji nezamlčel, že se Diana ve velkém nebezpečí nalézá. A v těchto strastiplných dnech prožívala tato tak rozhodná paní, pravé pekelné trápení. Trásla se úzkostí o Dianin život, vědouc, že v případě jejího úmrtí, její a jejího muže dny na Dorneku budou sečteny. Co pak počítí se svým milovaným, bezmocným mužem?

Bratranec otce Dianina čekal pouze na příležitost, aby je oba z Dorneku vypudil. On by je beze všeho smilování vypověděl, jakmile by dědictví nastoupil. Co pak měli počítí?

Lotar byl, Bohu chvála, se svými studiemi hotov, v několika dnech ho na Dorneku očekávali. Před odjezdem do afrických osad chtěl několik dní stráviti na Dorneku, aby se svými rodiči rozloučil. Zavázal se ke službě v koloniích na pět let. Od něho nemohli rodiče nyní žádné podpory očekávati.

Bohatství na Dorneku neshromáždili. — Heřman ze Steinachu nepodržel ani haléře více, než co mu právem patřilo. Jako věrný správce, kladl všechen výnos ku jmění Dianině, aniž by něco podržel, co mu nepatřilo. A z toho, co mu patřilo, padl větší díl na Lotarovy studie. Pouze několik tisíc marek uspořili, ale s tím se daleko nedojde. Brigita věděla, že její ubohý muž k žádné službě schopen není a ona sama — ach —

co jí to pomůže, že jí každý pro její zdatnost chválí. Ona je ženou a proto již předem v boji o život stranou odstrčena. Bude tak bezmocnou ženou s úplně bezmocným mužem.

Sama na sebe nemyslela, strachovala se pouze o muže. Hrůza a úzkost ji pojímaly při pomýšlení, že by její ubohý muž musil Dornek opustiti. Ze všech sil bránila život Diany. A při této obraně jí přirůstalo nemocné dítě vždy více a více k srdci. Cítila, jakou nenahraditelnou ztrátu by její srdce utrpělo, kdyby Diana zachována býti nemohla.

Již ji netrápil pocit žárливosti, když pohlédla do očí svého zarmouceného, ustaraného muže, když se pln zlých obav na stav nemoci Diany vyptával. Tiše seděla ubledlá po jeho boku, ruku v ruce, tak vyměňovali vzájemně svoje strasti a starosti, jako by to jejich vlastní dítě bylo, co nahoře nemocné leželo.

Na štěstí bylo po žních a přítomnost paní Brigity v polích nebyla více potřebna. Nemohla by beztoho s tím nepokojem v srdci dům opustiti.

Tichá a zaražená byla tato, jindy tak hlučná, hbitá paní, a její veliké, jindy se tak chutě práce chápající ruce byly jemné a měkké, když se snažila své nemocné schovance službičku prokázat.

Diana vycítila instinktivně, že se jí otevřely dveře do nehlubšího nitra tetina. Často pohlédla, byla-li při vědomí, s údivem na bledou, nehybnou líc tetinu, neb do jejich úzkostlivých očí. Kde byla její svěží barva. Kam zmizel její hlučný, řízný způsob? A proč hleděly její, jindy tak jasné oči, nyní tak bojácně a kalně?

Diana byla by nejraději tetu Brigitu jen u sebe stále viděla. Zdálo se jí, že pod ochranou tety se jí nic státi nemůže. Ale věděla také, že strýc Heřman sám a opuštěn ve svém vozičku sedí a že tetu Brigitu dalších tisíc povinností tíží.

Proto také prosbu, aby teta Brigita u ní zůstala, nikdy ani nevyslovila. Ona byla zvyklá více jiné než na sebe myslet, a především

ji trápilo pomýšlení na ubohého strýce Heřmana, kterého tak vroucně milovala a po němž tak toužila.

Jelikož ale věděla, že se svým vozíkem po schodech nahoru se dostat nemůže proto také toto přání nikdy nevyslovila.

Diana byla malá hrdinka. Ale před ošetřovatelkou cítila jakousi nejistou a nejasnou bázeň. Nevěděla ale proč. Sestra byla jemná a svědomitá, vše vzorně obstarávala. Ale jak bylo vše jiné a lepší, když se teta Brigita objevila. Tichý a hezvárazný obličej sestry ošetřovatelky Dianu tiskl.

Byla-li s ní sama, zavřela oči a tvářila se jako by spala, jest-li právě ve velké horečce neblouznila.

Jednou, když tak ležela, stávil se jako by spala, vstoupila Žofka do pokoje, přinášeje ošetřovatelce nějaké občerstvení. — Žofka prodělala jako dítě spálu a nebála se nákazy.

Soustrastně pohlížela na nemocnou.

"Spí milostslečna, sestro Marto?" zaslechla Diana šeptat.

"Ano, Žofinko, spí," odvětila sestra.

"A je to pravda, co zaslechl Bedřich od doktora, že musí zemřít?" zaslechla dále Diana.

"To je v rukou božích, Žofinko," odpověděla sestra.

"Ó Bože, Bože, jak strašné — tak mladá a muset zemřít, ubohá, ubohá milostslečna," zaštkala tiše Žofie, pokoj opouštějíc.

Diana byla ohromena, nemohla sebou ani hnouti. Bylo jí, jako by ji dusil zlý, hrozný sen.

"Já musím umřít," opakovala si stále.

A tato slova pronikala jí hlavou stále více a pevněji a nechtěla ji opustiti. Stala se nepokojnou, zmítala sebou na loži sem a tam, a když sestra Marta k ní přistoupila, otevřela oči a vykřikla zděšením. Černá postava s nehybným výrazem v obličejí, zdála se jí do nekonečna vzrůstat a ji vzduchu ubírat.

Jako by ji byla touha Dianina přivolala, vstoupiti v tom okamžiku teta Brigita do dveří.

Přiběhla k lůžku a ptala se sta-

rosltivě:

"Co ti schází, mé milé dítě?"

Diana natáhla svoje třesoucí se ruce k ní.

"Zůstaň u mne — také strýc Heřman nechť přijde," prosila a naříkala úzkostlivě.

Teta Brigita jí hladila chlácholivě ruce.

"Mé milé dítě, vždyť víš, že strýc Heřman k tobě přijíti nemůže, ač by to rád udělal. Ale jakmile ti bude lépe, přeneseme tě dolů do jiného pokoje a pak ti bude strýc Heřman celodenním společníkem. — Stýská se mu velice po jeho milém, zlatém sluněčku a naříká nad svou chorobou, která mu brání k tobě přijíti."

Diana se držela její ruky křečovitě. "Tak pošli aspoň tu černou paní pryč," šeptala bojácně. "to je anděl smrti, já se bojím."

Paní ze Steinachu kynula spěšně sestře Martě, aby opustila pokoj. Dianiny oči leskly se horečně.

Když sestra odešla, upokojila se Diana, ale ruky tetiny se nespustila. Tak ležela delší čas zamyšlená. Ale její myšlenky byly čilé a jasné. Pomýšlela na své mrtvé rodiče a myšlenka na vlastní smrt nebyla už tak strašnou, ano jí napadlo, že se za onou temnou bránou s nimi shledá.

Po dlouhlé chvíli, já musím umřít, není-li pravda?" řekla mírně.

Stará paní se velice ulekla a schovala svůj obličej v polštáři.

"Dítě, dítě, ty nesmíš umřít," řekla hlasem usedavým

Když se opět vzpřímila, hladila, třesouc se, bledě ruce nemocné.

"Bylo by ti mne líto, teto Brigito?"

Vřelé a těžké slzy kanuly z očí paní se Steinachu.

"Jak se můžeš tak ptáti, milé dítě? — Vím teprve teď čím mně jsi, nyní, když se o tebe musím obávat. Ale nemysli na smrt — ty nesmíš na ni myslet — ty musíš u nás zůstat. Co by se z nás stalo — ze strýce Heřmana — kdyby jsi nás chtěla opustit!"

Diana na ni hleděla velkýma, nepokojným očima.

"Co se s vámi stane? Teto Brigito — museli byste dokonce pryč z Dorneku, kdybych — kdybych

musela umřít?"

Paní ze Steinachu vzdychla z hluboka.

"Ano, milé dítě — pak bychom byli bez domova."

Dianiny oči hleděly polekaně. Rukama hmatala nepokojně kolem sebe.

"Ó, bože — bože! Strýc Heřman bez domova — pryč z Dorneku — s jeho ubohýma, ochromenýma nohama! Ne — ne — to se nesmí stát, pomoz mi, aby se to státi nemohlo," sténala poděšeně.

Paní ze Steinachu ji hladila upokojivě.

"Utiš se, milé dítě, nemysli na to, ono tě to rozčiluje a škodí."

Diana vzdychla bolestně.

"Utišit? Jak mám být pokojnou při myšlence, že strýce Heřmana a tebe z Dorneku vypudí, zemřeli. Otcův bratranec pak zdědí Dornek. Ale to se nesmí stát. Otec tomu nechť a já nechci též. Já chci, aby vy jste Dornek zdědili, vy a Lotar. — Nemohu nepsati poslední vůli, teto Brigito?"

Paní ze Steinachu vrtěla smutně hlavou.

"To by pán z Dorneku, tvého otce bratranec, nerpěl — byli bychom považováni za lidi, kteří se podloudným způsobem dědictví zmocniti snažíme. Taková poslední vůle by neměla platnosti. Nyní ale si musíš odpočinout, milá Diana."

"Ach Bože, ach Bože! Teto Brigito, nebudu mít více pokojné chvíle, budu stále na to myslet, že ubohý strýc Heřman bude z Dorneku vypuzen. Pomoz mi, vrat' mi klid, milá tetičko. Ty jsi přece tak moudrá. Neznáš žádný prostředek, kterým by Dornek vám mohl zachován?"

Stará dáma sevřela křečovité ruce. V posledních nepokojných dnech se jí tato otázka častěji namanula. Ale pouze jednu odpověď, jedno východisko našla. Chovala beztoho v nejhlubší hloubi svého srdce tajné přání, které nyní zároveň rozřešení této otázky znamenalo.

Měla Dianě toto východisko prozradit?

Namáhavě a skoro proti vlastní vůli pronesla:

"My nejsme s tebou spřízněni, Diana. — Bratranec tvého otce zdědí Dornek — zemřeš-li svobodna. Ale na to nechceme ani myslet."

"Svobodna?" zašeptala Diana. A pak se náhle vzpřímila. Rozhodným pohledem utkvěla na tetě a řekla rychle:

"Kdybych byla provdána, pak by můj choť dědil Dornek?"

"Ano, dítě."

Diana se chopila jejich rukou, její oči horečně zazářily.

"Pak stačí, abych byla s Lotarem oddána a Dornek je vám mohl býti zachován?"

Paní Brigita se polekala. Uhodla Diana její myšlenky? Ale zároveň se probudilo vroucí přání po zachránění a nejistým hlasem odvětila:

"Ano, Diana, pak by nás nikdo nemohl z Dorneku vyhánět. Pak nemuseli znova do světa, nebyli bychom bez domova, jako tenkrát z Buchnova. Ale nyní by se nám vedlo tisíckrátě hůře."

Diana zavřela oči a ležela jako bezduchá. Pak promluvila tiše a jako ze sna:

"Pak bych byla vaším dítětem, jako Lotar, pak bych měla právo na vaši lásku a Lotar by byl mým pravým bratrem. Nech mne to uvážít."

Zdálo se, že ona ve své nevinosti srdce a čistotě duše ani si nebyla vědoma, co takový krok znamená. Také to nepovažovala za důležité. Pouze to držela za důležité, aby strýc Heřman mohl na Dorneku zůstat. Rozmluva ji velmi nemáhala. Zavřela unaveně oči a zmítala sebou na lůžku. Za nějakou chvíli se horečně ohlížela a pohybovala ústy jako v křečích.

Paní ze Steinachu vzdychla těžce. Dědala si předhůzky, že se tak zapomněla, a že nemocnou na toto východisko upozornila. S úzkostí obnovila obklady na čele dívčině a podala jí něco limonády.

A opět přišla zlá, nepokojná noc, v které se všichni o to mladé, tak zle ohrožené žití trásli. (Pokr.)

Pavla Dvořáková:

Marta a Marie.

XI.

Slezák, když přijel do Marseille, zjistil, že je mu čekati na přímý vlak, jímž chtěl jeti přes Itálii domů, až do jedenácti hodin v noci. A byly teprve čtyři odpoledne. — Nechal zavazadla v šatně a rozhodnut, že se podívá po městě, — vyšel ven. Jaro zde na pobřeží věčně modrého moře se rozhýřilo celou svou nádherou, ze zálivu vál slaný vítr, teplý a opojný.

Slezák bez cíle mířil ulicemi, dostal se až k přístavu. Dýmající komíny, les stožárů, jeřáby, plachty bárek v dálce, to ho uchvátilo.

Poděpřel se o kotevní sloup a díval se do pestré směsice. Nevšiml si mladíka, jenž podepřen trochu dále jako on civěl již, než přišel Slezák, nevrle do špinavé vody, poseté mastnými fialovými kruhy, a který zpozornil své oči a pak se usmáv, záměřil k němu.

"Ať jsem hlupák, nejsme-li krajané", ozvalo se najednou za Slezákem česky.

Otočil se rychle a hleděl do očí bledému muži, slušně dosud oblečenému.

"Vy jste Čech?" zeptal se.

"To se ví, v Praze rozený, Vltavou křtěný. — Karel Křížek", představoval se, podáváje Slezákovi ruku. "Vy jste Slezák, poznal jsem vás."

A když Slezák zaražen se na něho díval, zasmál se: "Ještě tam v Praze jsem každou neděli fandil, prosím vás, jak bych mohl zapomenouti na Slezáka", vysvětloval. "Jste tady ve Francii na montáži?"

Slezák se zasmál: "Poslyšte, nevíte taky, kdy a kde jsem se narodil?"

"Kdy, to nevím přesně na den, ale vím, že jste spatřil světlo světa někde u Příbramě. Přece jste byl

ideálem všech kluků."

"A co vy děláte?" zeptal se Slezák. —

"Ted' nic, ale dělal jsem leccos. sem číšník, ale tady jsem byl již cidičem bot, lázeňským, horníkem, dělníkem na dráze, a ted' bych rád tam přes ten rybník", ukázal k jihu. "Byl jsem tam již a líbilo se mi tam. Tam je ještě pro našince život."

"Alžír?" zeptal se Slezák.

"Ne město", řekl Křížek, "to je evropské předměstí, myslím to trochu dál."

Slezák byl rád, že se sešel s krajanem, s Marseille dobře obeznámeným. Třebas jeho řeč nasvědčovala tomu, že mladík vyrostl pod francouzským nebem v gamina špatného druhu, řekl mu dosti k sobě.

"Tak domů", řekl zamyšleně Křížek. "kdy já se dostanu domů", zasmál se, setřásl se sebe chvilkovou vážnost a vyzval Slezáka: — "Pojďte se někam podívat, já sice nemám drobné, — ale jinak jsem skromný. — hlt vína a kousek jídla, to je vše, čím zatížím váš účet." —

Slezák chvíli váhal, ale pak šel. Křížek ho zavedl do postranní ulice do malé vinárny, slušně však, jak se ujistil pohledem.

Poručil víno a Křížek si vybral z lístku něco k jídlu.

"Tři franky padesát", usmál se na Slezáka.

"Jen se najezte", — pobídl ho Slezák.

"Potřebuji to", přiznal Křížek, a když jedl, bylo vidět, že byl důkladně vyhladovělý. "Nebyl jsem na tom ještě nikdy tak zle, jako ted' — a jsem tady už čtyři roky."

"Nelíbí se vám Francouzi, co? zasmál se, když mu Slezák řekl, že byl zde jen čtyři měsíce. "Jo, tam u nás si myslí o Francouzích, jaký je to národ, pěkná sebranka. — Já jsem se o tom přesvědčil. — A co kdybyste je poznal tam dole v Alžíru. To by u nás vyvalovali oči. Stmívalo se a Slezák zaplatil."

"Kam půjdete, máte ještě kolik hodin času, pojďte se někam ještě podívat. Nechtěl byste vidět arabské tanečnice? Tančí docela slušně. Ne, nemusíte se bát, já nejsem

darebák — a jste přece krajan," řekl Křížek se stopou hořkosti v hlase, když Slezák se neměl k tomu, aby s ním šel.

"Co si myslíte?" nu, na hodinu mohu ještě někam zajít. Není to daleko?"

"Kousek". —

A Křížek nelhal. Kavárna, do níž Slezáka zavedl, byla zařízena po arabském způsobu. Nizká sedátka kolem zdí, nízké stolky, zdobené arabeskami. V rohu byli hudebníci. Dva hráli na nástroje, podobné flétně, vyluzovali však z nich pronikavé trylky, nepodobné ničemu tomu, co dosud kdy Slezák slyšel. Třetí hudebník bil jako šilenec do bubínku. Kolem stěn sedělo asi třicet mužů, mezi nimi dva Arabové v bílých pláštích, vážní a ničeho si nevšímající.

"Pěkná hudba", zasmál se Slezák. —

"Já jsem již zvykl na ni dole. — Ale podívejte se", žďuchl ho, — "nevšíml jste si ji."

Slezák teprve ted' pohlédl na tanečnici, jež tančila drobnými krůčky obcházejíc kruh. Byla štíhlá a ohebná jako prut, z osmahlé tváře zářily jí oči jako černé démanty, vlas jako noc přecházel do kovového lesku.

"A není stará — patnáct", řekl Křížek.

"Prosím vás, co to tančí?" zeptal se udiveně Slezák.

"Břišní tanec", smál se Křížek. "a tančí skvěle, lépe ho netančí ani chrámové tanečnice."

Slezák nebyl však tak nadšen. Vlnivý a krouživý pohyb toho poloobnaženého těla působil mu nevolnost. Ruce, které doprovázely ty pohyby, zesilovaly dojem něčeho kluzkého, plazivého. Nezdály se ani rukama. Byli to dva hadi, kteří se svíjeli a natahovali.

"Tam dole se tančí jen tělem od pasu a rukama", vysvětloval Křížek, pije kávu z koflíčku, jako palec velikého. "Pijte", pobídl Slezáka, takovou v Praze nedostanete." —

Mezitím došla tanečnice až k nim a zastavila se před Slezákem a tančíc, usmívala se na něho oslnivým úsměvem svých rudých rtů a bílých zubů.

"Líbíte se jí — tančí pro vás", řekl Slezákovi Křížek. "Musíte jí něco dát. A musíte hned, nebo vám tady zůstane."

Slezák byl v rozpacích — ty černé oči tkvěly na něm jako dva horké dotyky, sáhl do kapsy. — "Mám jen deset franků — to je škoda."

"Loučíte se s Francií", řekl Křížek. "Dejte jí to na čelo — ano," smál se, "nevidíte, jak je namaštěné? Tam by se udržel i frank — natož kus papíru."

Slezák, mrze se na sebe, že se dal sem vylákat, přilepil neobratně bankovku na čelo tanečnice a oddechl si, když, poděkovavši mu nějakou barbarsky melodickou větou, odstoupila.

Křížek se smál. "Rozuměl jste, co povídala?" zeptal se ho Slezák.

"Učinil jste na ni tou svou plavou krásou náležitý dojem, nebývá to zvykem u Arabek, aby říkaly někomu, že je silný jako lev a krásný jako slunce."

Slezák něco nevrle jen zabručel.

"A dívá se stále k vám."

"At' jde k rasu", hodil mrzutě. "Jsem ženatý člověk — řekněte jí to, zastaví-li se tady ještě jednou."

Křížek se hlučně rozesmál.

"Čemu se smějete?" zeptal se Slezák popuzeně.

"Jak bych se nesmál, — když chcete, abych té arabské dámě vykládal naši evropskou morálku. — Myslite, že by jí rozuměla?"

Ale v té chvíli jeden z mužů, hřmotný, ryšavý chlap, jenž seděl ve společnosti několika námořníků, vstal a pokoušel se obejmouti tanečnici.

Uhodila ho a vyvinula se mu. To ryšavce popudilo a kleje, pustil se za ní.

Slezák viděl v očích dívky úzkost, opravdovou a nepředstíranou, a hnul sebou.

"Neblázněte — sed'te", — zadržel ho Křížek.

Ale dívka ustupujíc, vyděšena, pohlédla v tom na Slezáka a otočila se k němu, prosíc ho očima o pomoc.

Slezák nikdy nesnesl, aby někdo k ženě se choval v jeho přítomnosti tak, jako se choval tenhle chlap, vytrhl se proto Křížkovi a

skočil po ryšavci, jenž v té chvíli chytil tanečnici a snažil se ji polibiti. —

Trhl jím tak prudce, že chlap odlétl a upadl.

Tanečnice něco mu rozvďěčněle říkala a pak odběhla dozadu a zmizela za portiérou. — Ryšavec poule oči, díval se na Slezáka, pak vstal a drtě nějaká anglická slova, šel proti němu se skloněnou hlavou, podoben útočícímu býku. — Ale Slezák byl znamenitý boxer a byl ve střehu. Netrvalo to snad ani vteřinu, bylo to tak bleskurychlé, že nikdo nevěděl, jak se to stalo — a ryšavec znovu byl na zemi. Vstal, tentokrát namáhavě. Pohlédl udiveně, bez zlosti na Slezáka, a jal se svlékat kabát. Hodil jej do rukou námořníků a kývl na Slezáka, mluvě při tom něco.

"Rozumíte mu?"

"Říká, abyste šel, že vám oplátí tu ránu, že je championem boxu atlantického amerického námořnictva", překládal Křížek. "Máte štěstí, že jsou to Američané, — ti chlapi mají smysl pro regulerní boj - fairnesse - jak říkají — s jinými by to bylo horší."

"Musíte, jinak se na vás vrhnou všichni, vidíte, že si stoupli dva k východu."

"Když to musí být", řekl Slezák nevrle, "jaká pomoc. Ale po druhé s vámi někam půjdu." — Svlekl kabát a dal jej do rukou Křížkových.

"Říkal jsem vám přece, abyste seděl", řekl ten. "Troufáte si na něho?" zeptal se starostlivě. "Podívejte se na toho chlapa, svaly má jako hroznýše."

"Uvidíme, co se dá dělat", řekl neznepokojen Slezák a vešel do kruhu vzrušených hostí, kteří se těšili na bezplatnou zábavu.

Slezák brzy poznal, že má co dělati se zkušeným rohovníkem a rozhodl se, že se nenechá unavit, že rozhodne boj, jemu protivný, — pokud možno brzy. Ale jeho bojovné srdce bylo jiné než rozum. Za minutu viděl před sebou jen muže, jenž ho touží srazit k zemi, a stiskl zuby a vložil se do boje celým tělem.

Diváci řvali, pobízejíce oba, — druhové ryšavcovi nejvíc.

Na zlomek vteřiny odkryl ryšavec krk a to Slezákovi stačilo, krátká, celou silou vedená rána na tepnu, a ryšavec se zřítíl na zemi.

Nastalo ticho, námořníci vyjeveně dívali se se Slezáka na ryšavce, bezvládně ležícího na zemi. Slezák pohlédl na své okrvavělé kotníky a pak se sehnul k ryšavci. Nic mu nebylo, a již sebou hnul.

Otočil se, aby si vzal kabát, ale nedošel ke Křížkovi. Námořníci, probavše se z úžasu, zuřiví porážkou svého druhá, vrhli se na Slezáka. Postavil se proti nim a odrážejí je, podařilo se mu dostati se ke zdi.

Druzí návštěvníci, již stranili jemu, vidouce, co se děje, skočili mu na pomoc.

A tak se rozpoutala vřava, jako kdyby smečka d'áblů byla puštěna se řetězu.

Zableskly se i nože, tu a tam se ozval sten.

Slezák, uvolněn, hleděl se dostati podél zdi ke Křížkovi, proti němuž rostl v něm hněv.

"Kam mne to zavedl", zuřil v sobě, citě bolestivé kotníky a rány po celém těle.

Nedošel však, ve dveřích objevily se uniformy a zápasící spustili ruce pod hrozbou napřažených pistolí.

"Ještě tohle", pomyslně si zlostně, ale v té chvíli zastavilo se v něm srdce.

Křížek zmizel. Hrůza popadla ho za hrdlo. V kapse kabátu měl peníze, pas, osobní doklady. — A tamhe je jeho kabát. Zvedá kabát, pohozený na zemi — hmatá do kapsy a zavravorá.

"Zloděj — krajan", — hněv se v něm proměňuje v hořkost. "Patří mi to", říká si trpce. Ale teď teprve vidí, že pračka byla krvavá, na lavičce leží někdo a sténá. A někteří ukazují na něho — Slezáka. Proč?

Dva policisté jdou k němu. Legitimovat.

"Okradli mne."

Policisté se usmívají.

"Půjdete s námi". A tak se Slezák dostal do špinavé policejní cely v Marseille.

Úředníkům marně se snažil vysvětliti, jak se věc strhla — po-

slouchali ho a usmívají se.

"Byl jste vojákem?" ptá se ho úředník.

"Ano", říká udiven.

"Poděpište tedy tohle", dává před něho jakousi listinu, "a pustíme vás. To je jediná vaše možnost. Jinak vás obžalujeme z pokusu vraždy."

Po Slezákově tváři stéká pot. — Pokus vraždy. Noviny! Marie! Mařenka!

"Poděpišu to", říká chraptivě a podpisuje blanket.

Francie potřebuje vojáků! — V Riffu zuří již léta sverepé povstání.

Den nato odjíždí Slezák do Oranu. Zavřela se za ním hladina, neboť na otázku, jaké jméno má vepsat do verbovací smlouvy, usmáv se trpce, řekl Slezák: "Napíšte Jan Malina."

A úředník, usmívaje se, dal si diktovati hlásku po hlásce toho podivného jména.

Natlačeni dole, pod palubami krásné bílé lodi, odjížděli trosečníci, zoufalci, chudáci k Africe. — Slezák, vyplněn zoufalstvím nad tím, co se stalo, nelíčil se ničím od nich. Jen snad svou ztepilou postavou a krásou.

Večer dovolili jim na první palubu — hlídaje je však. Snad mají strach, aby někdo z nich neskočil do moře a nedal se sežrati žraloky, již doprovázeli loď — Francie zaplatila za každý ten život pět set franků a patří jí — myslí si trpce Slezák, hledě do temných vod, — světélkujících a záhadných. Nad ním hraje hudba a zní smích. — "Eh, co, mrtvému vše jedno", říká mezi zuby.

Vedle něho stojí mladík, není mu více jak dvadvacet, a dívá se k západu, slunce dotklo se právě hladiny a jako by roztavilo moře na zlato. Jeho výraz je blouznivý — a ku podivu — šťastný. Slezák dívá se na toho chlapce užasle.

"Dobrodružství?" ptá se posměšně francouzsky.

Mladík se otočil a usmál se mu do očí přátelsky.

"Uhádl jste půl pravdy, toužil jsem vždy po Africe."

"Němec?"

"Jste snad také Němec?" ptá se dychtivě mladík.

"Ne, jsem Čech, ale umím dobře německy."

"Jmenuji se Kramer, Heinrich Kramer", představuje se Kramer. "Před měsícem jsem byl studentem na technice. Politika — víte?"

Slezák tiskne mu ruku. "A u mne hloupost — tedy totéž, co u vás", říká vážně.

Kramer se směje. — "Pozoroval jsem vás, ale vy jste byl tak zamýšlen celý den."

"Jmenuji se Malina — Jan Malina", představuje se Slezák.

"Byl bych rád, kdybyste mi mohl být přítelem — tamti", — a jeho zamlčení, jímž provází pohled na postavy bloudící palubou, říká více, než slova.

Slezákovi se mladík líbí a tiskne mu ruku.

"Co se vám to stalo?" ptá se Kramer, ukazuje očima na potlučené kotníky.

"Trochu boxu", usmívá se Slezák nevolně.

Kramer dívá se na něho dlouho, přemítavě. "Jako bych vás znal, ale z ringu ne, z hřiště footballového. Nehrál jste football?"

"Ne, nehrál, nikdy jsem nehrál" — odpovídá příkře Kramerovi.

Kramer chvíli se dívá zaraženě a pak se mu oči rozjasňují pochopením. "Odpusťte, bylo to hloupé ptát se — nechtěl jsem však vyvídat."

Z kroužku vedle nich ozvala se píseň, francouzská píseň o legii, o lidech proklatých, Bohem a lidmi zapomenutých. Ten, který ji zpíval, měl sladký baryton. Hovor umlkl a ti, pro něž slova písně měla tragický význam skutečnosti, — divali se zasmušile k hvězdám, jež vyskakovaly na nebe.

Oran! Vylodili je až v noci, v temné, inkoustové noci Afriky. — Radili je v blátě, protože se dalo do deště — tady tomu říkali děšť, ač to byl liják. Seržán, vztekly, malých, krhavých očí, pobíhal kolem nich jako kousavý pes, a kde se ozval šepot, tam vychrlil jezero nadávek.

A pak nádraží. Promoklí, hladoví, čekali dvě hodiny, než přijel vlak. Nacpali je do vozů, právě tak, jak pamatoval se ještě Slezák z války.

"Šest koní nebo osmačtyřicet mužů", usmíval se hořce. A tak vyjeli do noci.

Ráno Slezák se probudil první a překračuje spáče, došel ke dveřím a opatrně je pootevřel. Zatajil se v něm dech. Vlak jel širokým úvalem, po jehož stranách tyčily se hory. — Ale to nebyly hory jeho vzpomínek. Byly jako z kovu a krve. Slunce zahřelo nad nimi a stékalo dolů po jejich svazích, jako nesmírná krvácející rána. A taková přízračná země byla všude kolem dokola. Její tvář byla divoká a barbarsky krásná.

Kramer, který k němu přišel, — vydechl: "To je Afrika — vždy jsem si ji takhle představoval."

XII.

V Sidi Bel Abbés začala pro Slezáka příprava pro tvrdý život, jenž ho čekal tam někde dole za strmými, rozervanými štíty Atlasu.

Kapitán, jejich velitel, když je po prvé prohlížel, ptal se máloko ho na více, než jak se jmenuje. — Zastavil se jen u staršího již muže, čtyřicátníka, přísného, ušlechtilého obličej. Slezákovi nešlo, protože stál od něho jen přes muže, že mluvil s ním tak, jako by nevěděl, má-li se k němu chovati s úctou, nebo jako ke každému jinému. —

A pak se zastavil ještě u něho. U něho však byl řízný. Přeměřil si ho od hlavy k patě a zpět a zptal se:

"Voják?"

"Ano, kapitáne."

"Důstojník?"

"Ne, kapitáne."

"Nezapírejte, já to poznám. — Němec?"

"Čech."

"Čech, Čech", díval se na něho v rozpacích, a pak, jako by vzpomněl, se usmál: "Čech tedy. Dobří vojáci, znám. Snažte se, abyste měl po roce na rukávě prýmký. — Rozumíte?"

"Ano, kapitáne."

Touhle úvodní rozmluvou ulehčil kapitán Slezákovi výcvik.

Seržán, — hřmotný, zamračený chlap, do jehož rukou byli všichni dáni na milost a nemilost, nezapomněl, že kapitán k tomu ruso-

vlasému chlapíkovi projevil tolik pozornosti, že se u něho zastavil, že mu dokonce připomenul prýmký — a netýral ho, jako ostatní — jako třebaš Kramera. Druhý, na něhož se neodvážil, byl onen čtyřicátník, k němuž se ostatně chovali i důstojníci s náznaky rozpacitě úcty. On však toho nedbal — tvářil se vždy, jako by toho neviděl — a jako jiní napřimoval se k odpovědi, bera na sebe tu neosobní tvář, s níž mluví vojáci na celém světě se svými důstojníky.

Jmenoval se Berger, ale nikdo nevěřil, že je to jeho pravé jméno. Brzo začali mu přezdívat vévoda — nejdříve posměšně, později vážně, a to jméno mu zůstalo, hovořili-li mezi sebou o něm. Berger choval se ke všem přátelsky, ale v jeho očích bylo vždy něco, co bránilo dovoliti si vůči němu nějakou důvěrnost. Učinili k tomu sice někteří náběh, ale odcházeli od něho vždy rozpacitě a po druhé neopakovali ten pokus.

I pro Slezáka byl Berger záhadným člověkem, nesnažil se však si ho nějak nakloniti, jako jiní, kteří to ostatně dělali z vypočítavosti, protože měl vždy dosti peněz a rozdával je s úsměvem, v němž bylo hodně opovržení. Slezák uvažoval často, platil-li ten úsměv podarovaným, nebo penězům — nakonec rozhodl, že asi oběma.

Oblíbil si však Kramera a snažil se ho napřimovati, když propadal zoufalství. Nebylo divu, seržán zasedl si na něho — a zdálo se, že se rozhodl ho zabít stůj co stůj. Naložiti někomu na záda třicet kilo pisku a honiti ho po dvoře v žáru poledního afrického slunce, to byla hra se smrtí.

Slezák stoje ve stínu, díval se na tu hru, skřipaje bezmocně zuby. Kramer propocen, oči vytřeštěné, lapající ústa — když seržán nechal konečně své nelidské dresury, potácel se do ubikace. Slezák vzal mu pušku, odepjal mu bat'oh — zamračen a pobledlý skoro tak, jako Kramer.

Kramer svalil se na kavalec a těžce dýchaje, mluvil: "Malino, ten pes mne zabije, uvidíš, že ten pes mne jednou zabije."

"Budeš-li si tohle říkat, pak ji-

stě", řekl prudce Slezák. "Zatni zuby a říkej, nic mi neuděláš. — vzmuž se, člověče", třásl jím Slezák. "vždyť se mi dělá z tebe špatně. To jsi muž? Baba — uříukaná slečinka, a šel jsi do legie dobrovolně. Myslíš sis, že tě tady zabalí do vaty?"

Kramerovy oči zahořely. — "Já že jsem baba?" Zapomněl na únavu a vyskočil.

"Tak vidíš, hochu", řekl Slezák, položiv mu ruku na rameno, "před chvílí sis tady myslel, že není v tobě již nic, že tě vymačkal jako citron — a vidíš, ještě se v tom těle našla reserva, protože ji něco vyburcovalo. Srdce, chlapecké, statečné srdce potřebuješ — a máš vyhráno."

"A honí mne ten pes jen proto, že je Němec jako já, že se jmenuje jako já", mluvil Kramer s netajenou nenávistí.

Vskutku, seržán se jmenoval stejně jako Kramer, i křestní jméno měl s ním shodné, a to mu stačilo, aby zanevřel na mladíka.

"Jednou ti tohle prospěje, Kramere", řekl vážně Slezák, "jednou — a není to tak daleko, budeme tam někde potřebovat více, než co chce od nás seržán. Kdyby nebyl takový surovec, řekl bych, že dobře ví, proč nás takhle týrá, — připravuje nás jen na to, co nás čeká. Tam každý slabý stejně zajde, lépe tedy, aby zašel tady, než tam." Nevšiml si, že seržán již chvíli za nimi stojí. Ostatní se neodvažovali upozornit je na to — protože seržán se zuřivě po nich podíval, a rozuměli tomu pohledu.

"Ještě, že mám tebe, Malino", řekl Kramer.

"Jdi k šípku, v tom jsi právě ty celý, že máš mne, muži, nejsme v Evropě — tady musí každý stát na svých. Musíš najít sám sebe, o sebe se musíš opřít a, až to dokážeš, můžeš se vysmát deseti takovým seržánům. A dokážeš to, nevěřil jsem tomu, ale teď už věřím. Jak jsi vypadal, kdys přišel sem? Bláto, nic než bláto — a teď na tobě roste už muž. Měl bys tomu chlapovi poděkovat — dělá z tebe muže tím svým surovým způsobem, ale dělá —

A konečně každá operace, jež

má zachránit pacienta, dopadne buď nebo — a ten chlap, to je takový náš hrdlořez. — řeže z nás všechno, co by nám překáželo — snad ani o tom neví."

"Myslíš?" ozvalo se za nimi. A Slezák vstal, — poznáv seržánův hlas.

"Tak já jsem surovec, co?" — ptal se, hledě na něho takovým pohledem, že byl Slezák zmaten. Nepodobalo se to hněvu, ani posměchu.

"Řekl's to?"

"Řekl, seržáne".

"Chlap jsem, co? Řekl's to?"

"Ano, seržáne."

"A hrdlořez jsem", stupňoval hlas. — "Neřekl's to?"

"Řekl, seržáne", přiznal pevně.

"A co říkala tahle onuce, která se vydávala za muže, protože chodila tam v Berlíně po Alexander Platzu v kalhotách? A proto si myslela, že má právo nazývat se mužem? Malino, budeš dlouho čekat, než z téhle hromady neštěstí se něco stane — a stane-li se ten zázrak, pak se nevysměje mně. — natož takovým deseti seržánům," a seržán odešel — jako by nic. — Všichni čekali, že odpoledne ukáže seržán Malinovi, co ještě dosud neviděli, ale seržán choval se k němu jako jindy. A druhého dne rovněž — a když čekali čtrnáct dní — pokukovali po Malinovi s trochu úcty — Slezák — Malina však věděl, co nevěděli oni. Zachytil několikrát seržánův pohled a dal by na to hlavu, že v tom pohledu bylo přátelství.

"Tak vida", myslel si, "pochyboval jsem, že v tom chlapovi je člověk a on v něm je."

Neušlo mu také, že, přesto že neustal v nejmenším v strašné dresuře Kramerově, stával se jaksi lidštějším, protože nekořenil své nápady, ale nařizoval je stroze, úředně. Všiml si toho i Kramer a jednou večer, když kdekdo proklínal seržána, otočil se k Slezákovi a řekl: "Malino, víš, že si myslím, že ten chlap mne honí proto, že chce ze mne něco udělat, jak tys tehdy mi vykládal."

"To si nemusíš jen myslet, protože je tomu vskutku tak", řekl na to Slezák.

Uteklo šest měsíců a všichni věděli, že nebude dlouho to trvat a pošlou je někde na nějakou pevnost. Konečně na začátku října čekaný rozkaz přišel. Oasa nevyšlovitelného jména — přinesl to z kanceláře. Polák Majorski, jenž se toho nějak dopátral. Všichni hledali to místo, kde jim bude trávití kolik měsíců. Našli je konečně v cípu mezi Alžírem a Marokem, na staré cestě do Timbaktu.

"Máme štěstí, Kramere", řekl Slezák, jehož mnoho nezajímalo, kde budou — "v zimě je pokoj — do března neuslyšíme snad ani jednou vystřelit. — Bude to však asi krušná cesta. Pět set kilometrů pěšky a z toho polovinu horami a polovinu pouští. Budeme asi skládat zkoušku dospělosti — drž se, abys nepropadl", — posmíval se, aby zakryl obavy, jež měl ne o sebe, nýbrž o Kramera.

A Slezák se nemýlil. Cesta od konečné stanice rozvržena byla na dvanáct denních pochodů — denně tedy čtyřicet kilometrů, na silnici někde nic zvláštního, ale divokými průsmky a pískem, — do něhož se bořily nohy po kotníky, byl každý kilometr nadlidskou námahou.

Jedenáctého dne se vlekli jako stíny — nikdo nemluvil ani při zastávkách, nikdo ani nekořčil. Jen tři, čtyři šli dosud rovně, ač z jejich očí dívala se stejná únava. — Berger to byl, Slezák a seržán a vysoký Nor Hanson, jenž jediný dokázal ještě se zasmát.

Slezák, byl-li jist, že seržán, — jdoucí vpředu, nebude přehlížet řadu — pomáhal Kramerovi nésti aspoň pušku.

Ale před polední přestávkou všiml si toho přece seržán — sípaje, protože jako ostatní měl rozdrápný hlasivky jemným prachem — křičel — zakázal jsem to — zakázal jsem to. A o přestávce Kramera postavil na nohy a honil ho tak dlouho, až padl. Poručík přihlížel k tomu, kouře — a usmíval se.

Slezák nalil Kramerovi do úst trochu vína a posadil ho — podepřev ho o sebe. Zuřil v něm hněv proti seržánovi, nelitostný a mstivý. "Jak dojde těch padesát kilo-

metrů?" myslí si s úzkostí.

Berger, jenž pozoroval dosud zamračeně seržána, přišel k nim a vytáhl z kapsy polní plochou láhev. —

"Je to koňak." Slezák vlil silnou lihovinu do Kramerových úst.

Kramer se konečně vzpamatoval a dychtivě se napil vína.

"Ne," odtrhl mu Slezák přikře láhev od úst. — "Bylo by to horší. Do večera to musíš vydržet. Je to jen patnáct kilometrů. A zítra půjdeme tvrdou pouští. Nejhorší máme již za sebou.

Druhého dne k večeru uviděli konečně pevnůstku. Stála v rovině jako bílé strašidlo. Hláška tyčila se nad bílým čtvercem ponurých, jen bělostí zveselovaných zdí. A na ní vlála trikolóra Francie. Kramer a mnozí jiní, kdyby měli jít ještě den, by nedošli. Pro dva si přišla bílá smrt pouště a Slezák díval se úzkostně na Kramera — znepokojen jeho vytřeštěnými očima. Oddech si tedy, — když s vrchu písečného přesypu zaválala jim vstříc skvrna praporu. Den povolený na vystřídání byl pro všechny odpočinkem — a pak přišla strážní služba. Den jeden jako druhý — poušť před očima do nekoenčna, lesklá v slunci sanytrem a hroživá a mlčící ve dne a děsící v noci, když se díval na ní měsíc a vyli šakalové.

Myslíli, že přijdou do oasy — uviděli však několik hliněných chatrčí a stanici karavanní. Nepatrný pramen, hořký a odporový dovolil vyrůst tam malému počtu palem, chudé trávě a tvrdému křoví. Druhý bohatější pramen byl v pevnůstce, takže byla téměř nedobytná.

A tady tváří tvář nicotě pouště — kde srdce bije jinak než tam, kde kolem nás pulsuje život, přemýšlel Slezák o svém minulém životě. V posádce potlačil každou vzpomínku, ale zde nemohl. Draly se z hloubky jako voda artéské studny, a nebylo možno před nimi utéci.

A tady pochopil Slezák to, co napsal Marii, — že jeho hrdost nebyla ničím jiným, než pýchou a sobectvím — a nadobro se vzdal Marie — odsuzuje se tak na celý

život přísně, přísněji, než by ho odsoudili jiní.

V jednotvárnosti života na pevnůstce, kde vzrušení poskytovalo jen hlídování krajem, utužovalo se přátelství Kramerovo k Slezákovi. Mladík cítil k staršímu, vážnému druhu vždy silnější náklonnost. Slezák se od počátku choval k němu jako starší bratr, a Kramer vzpomínaje, čím mu byl ve chvílích, kdy myslíval, že nevydrží — kdy myšlenky na sebevraždu ho přepadaly, vedle přichylnosti pocíťoval upřímnou vděčnost.

Neušlo mu proto, že Slezák po jejich příchodu na pevnůstku, začal se měnit, ne k němu, nýbrž k sobě. Často ho přistihl, jak v hlubokém zamyšlení dívá se k severu, kde rýsovaly se modře hory, a v takových chvílích kolem úst a v očích objevoval se mu rys mužského stesku. — Jindy, jako by štván utajovanou trýzní chodil s místa na místo — a v noci slychal těžké vzdechy, svědčící o bolesti, jež ho drásala.

Kramer neodvažoval se zeptati ho dlouho, jednou však, když stáli spolu na ochozu mezi střílnami, — dodal si přece odvahy a dotknuv se lokte Slezákova, řekl: "Nemůžeš mi říci, co tě trápí?"

Slezák pootočil se a řekl volně, znaveným hlasem: "Vzpomínky. Jsem mrtev, vím to, ale vzpomínky nechťi umřít."

"Žena?" zeptal se tiše Kramer.

"Nejsladší a nejslechetnější žena, Kramere. To není touha po jejím těle — to je něco více. Teprve tady zjevila se mi ve své vnitřní kráse a čistotě — a já tady objevil i svou pravou tvář. A je mi těžko, Kramere, nedovedu pochopiti, jak jsem mohl od ní odejít jen na jediný den — toužím po ní a jsem mrtvý. Čtyři roky mám ještě před sebou — jakým právem bych mohl chtít aby tam vadla, čekajíc na mne? Což vím, co ze mne udělá to zdejší peklo? Musím být mrtvý, vzpírám se tomu sice srdce, ale není jiného východiska."

Kramer poslouchal ho dojatě. — Slyšel, že Slezák mluví to vše více k sobě než k němu, že se přesvědčuje, že se s něčím neodbytným pře a zároveň všemi silami brání.

— Jaké divné osudy, kolik žalu je oblečeno do těch našich uniforem — si myslí.

Slezák dal však nahlédnouti Kramerovi do sebe jen jednou. Jako by překonal krizi, uklidnil se, a jeho tvář vzala na se kamenný výraz. Zpřisněl a i jeho rty se sevřely — jako kdyby byly stále střeženy, aby neprozradily ani jedním slovem nic z toho, co pochoval ten živý — mrtvý k sobě — myslíval Kramer. —

K Slezákovi a Kramerovi přidružil se jako třetí někdo, o němž by se toho byli nejméně nadáli — Berger. Již v posádce pozorovával je přátelskýma očima, a na pochodů ta láhev s koňakem byla prvním krokem k sblížení. Přispělo pak k tomu také, že byli nejčastěji vybírání Slezák a on na nejtěžší obchůzky, kde ukazovala se druhova hodnota a kde proto nejspíše mohl vzniknouti cit úcty nebo nevázanosti.

Slezák, když poznal, že Berger odložil vůči němu blahosklonnost, s níž se choval obvykle k ostatním — a že je jinak prostý, nezdočný a statečný, zvykl si na něho a oblíbil, ač nemohl se ubrániti nikdy pocitu, že Berger mu ukazuje jen nepatrnou část sebe.

(Dokončení příště.)

Také pravda! "Jmenujte mi nějaké vzácné zvíře v Evropě!" "Prosím, slon!" — "Ale slon přece v Evropě nežije, kromě v zajetí." — "Prosím, proto je v Evropě vzácný."

Sebekritika. Obchodní příručí zavolal příliš silným hlasem na učně. To notně dopálilo pana šéfa: "Vy přece tady šéfem nejste, co tedy řvete jako vůl? To smí jen šéf!"

Pozoruhodné. U akademického malíře: "Rekněte mně, příteli, co shledáváte nejpozoruhodnějším na mých obrazech?" — "Že je lidé kupují!"

Čistota půl zdraví. Host: "Paní hostinská, v místnosti je tolik much, že je to až nesnesitelné; neděláte nic proti tomu?" — "Ale jo, jen se podívejte, kolik pavučin zde všude visí."

Růže Mexika.

Román z mexického života před sto lety.

(Dle různých pramenů napsal Stan. Novotný.)

Rudoch poznovu vyrazil ze sebe vítězný pokřik a lezl se stromu dolů. Naši tři přátelé volněji vydechli.

Rudí bojovníci nezdáli se zatím o smrti lovců vzdor všemu býti úplně přesvědčení. Věděli, že v Gabrielovi mají s velmi nebezpečným nepřítelem co dělati a jenž lsti mnohokrát nad svými rudými nepřáteli zvítězil. Zatím nastala úplná noc a s břehu nebylo slyšeti nic, co by na nějaký útok svědčilo.

Konečně po dlouhém čekání spatřili na břehu jednoho Indiána, který počínal si velmi opatrně, a když na ostrůvku nic se nepohnulo, objevil se opět jeden. Potom napočítal Gabriel deset válečníků, kteří se se stále větší důvěřivostí blížili k řece.

"Pokud znám obyčeje těchto lidí", sděloval Gabriel svým přátelům, "půjdou nyní v řadě jeden za druhým do řeky, aby se dostali sem k nám. Cesare, miřte na prvního, Pedrillo, vezmi na mušku prostředního a já předposledního. Tím způsobem nejen že uděláme v jejich řadě mezery, nýbrž způsobíme mezi nimi těž zmatek. Pak nastane boj muže proti muži. Cesare, můj synu, zatím co já a Pedrillo budeme bojovati s rudochy noži, vy budete nabíjeti naše pušky. Rozhodně však vám zakazuji, abyste se mihal do boje nožem, neboť vy tyto hladké a mr-

štné kočky ještě neznáte."

Zatím co Gabriel takto hovořil, oněch deset Indiánů vstoupilo již od řeky a postupovali tiše k ostrůvku. V jejich čele nalézal se Černý Pták.

"Vezměte si na mušku toho prostředního", šeptal Pedrillo Cesarevi, "a mě ponechte toho darebáka v čele."

Lovci leželi klidně na zemi, křovím zakryté pušky majíce namířeny proti pomalu a opatrně postupujícím Indiánům. Když ti došli tak daleko, že hloubka řeky stěžovaal jim další postup, dal Gabriel znamení k střelbě. Jejich tři pušky třeskly současně.

"U kozla", zlobil se Pedrillo, když spatřil, jak Černý Pták, který s pravou Indiánskou lstivostí mrtvému tichu na ostrůvku přece nedůvěřoval, bleskurychle zmizel pod vodou, a muž stojící za ním byl kuli zasažen.

"Ještě je jich sedm", — počítal Gabriel, "žádná z našich kul neminula se cíle." On a Pedrillo předali pušky Cesarevi, který jal se je ihned nabíjeti, a oni s noži v rukou vyčkávali útok.

Leč Indiáni pozbyli chuti k útoku a v divokém spěchu vraceli se na břeh.

Cesar podával svým druhům právě opět nabitě pušky, když Pedrillo učinil posuněk překvapení.

"Hleďte", pravil, ukazuje na tmavý bod ve vodě, který jen tak

cvičené oko, jaké bylo lovce, mohlo objeviti, "nechci v životě svém více nikdy vystřeliti ze své pušky, není-li to Černý Pták, který prve zmizel ve vodě a nyní se nechává unášeti vlnami ku břehu. Dám mu něco na památku na cestu za dříve vystálou úzkost."

Hned na to třeskla rána, tmavý bod na vodě zmizel.

"Usmrtil jsi ho?" tázal se Gabriel.

"Ne, jenom jsem mu roztřístil lopatku", odpověděl Pedrillo.

"Kdyby byl mrtev, měli bychom o jednoho nepřítele méně", pravil Gabriel mrzutě. "Co nyní?" uvažoval. "Doufal jsem, že v boji muže proti muži budeme s nimi hotovi, takto ale nás budou nyní obléhat."

Uběhla asi hodina, během které naši přátelé na ostrově o Indiánech ničeho nezvěděli. — Lovci skromně pojedli a při tom si vyměňovali mínění o svém zlém postavení. Čas od času vstal Pedrillo a jeho ostrý zrak pátral po břehu, leč z vody vystupující pára znemožnila rozhled tak, že brzy jen na několik málo kroků bylo lze ocoli rozenávati.

Několikrát zdálo se našim přátelům, jakoby ve vodě zaslechli šplíchání, ale při pozornějším naslouchání neslyšeli ničeho.

"Polovička těch rudých lotrů přejde řeku a obsadí protější břeh", kombinoval Gabriel, — a poslední naděje, že unikneme bez boje, bude tím zničena."

V tom okamžiku zazněl z protějšího břehu vítězný křik Indiánů, na který z druhého břehu bylo odpověděno.

"Vidíte, Cesare, jak se přesně naučíme znáti obyčeje rudochů v pustinách", řekl klidně Gabriel, "a je to — —"

Náhle umklkl a naslouchal, — z veliké dáli bylo slyšeti střelbu z pušek. Síla střelby naznačovala, že se odehrává rozhořčený boj.

"Bledě tváře na ostrově mohou nastavití jejich uši a poslouchati", bylo voláno z břehu.

"To je Černý Pták", prohodil Pedrillo, který poznal hlas svého nepřítele. "Dovol, Gabrieli, abych

mu odpověděl, já mám s tím chlapíkem k vyrovnání ještě starý účet."

Gabriel přikývl.

"K čemu máme nastavovati uši", volal Pedrillo mocným hlasem. "Černý Pták má poraněné křídlo a měl by se raději odebrati do svého wigwamu a vyprávěti svým ženám, kde své peří ztratil." —

"Ten, kdo ke mně mluví, jest Posměváček", zněla odpověď, "s ním ale nemám nic co mluvit."

"A s kým chceš mluvit?" tázal se Pedrillo.

"S Orlem Sněžných Hor, který opovrhne napodobováním hlasu jiných ptáků."

"Tím jsi míněn ty, Gabrieli, — odpověz tomu darebákovi tak, jak zaslouží", pravil mrzutě Pedrillo.

"Co si přeje Černý Pták od Orla Sněžných Hor?" tázal se Gabriel.

"Bílě tváře jistě slyšely střelbu v dále; vaši bílí bratři jsou v boji s rudými muži, kteří zvítězí."

"Co je nám po tom? Bojovníci z jihu nejsou našimi přáteli."

"To vím, ale právě tak jako bojovníci z jihu prosí nyní rudé muže o milost a ušetření jejich životů, tak budou prositi i bojovníci ze severu."

"Odpověz tomu darebákovi, jak zaslouží", zlobil se Pedrillo, když zpozoroval, že Gabriel o něčem uvažuje.

Ten v tom okamžiku přemýšlel o trapném postavení, v němž se nalezal se svými druhy a dospěl k hrdinskému odhodlání. Vrhł ještě jeden něžný pohled na Cesara, — pak přiložil ruku k ústům, aby v rozmluvě s náčelníkem Indiánů pokračoval.

"Černý Pták chce slyšeti prosbu bělochů o život", počal, "ale to se nestane, neboť běloch neprosí nikdy o milost rudého psa."

"To jsi mu dobře řekl", mumlal Pedrillo, mna si radostí ruce.

"Mohu ale Černému Ptákovi učiniti jiný návrh", pokračoval Gabriel. "Když mně odpřisáhneš při kostech tvých otců, že daruješ třem mým druhům život, přijdu sám dobrovolně na břeh a přinesu ti svůj skalp."

"Zbláznil jsi se?" vykřikl Pedrillo.

"Půjďte-li k Indiánům, půjdu s vámi", odhodlaně pravil Cesar.

Oba muži chopili Gabriela za ruce, aby mu zabránili jeho nešťastné předsevzetí.

"Orel Sněžných Hor má prositi o svůj život, ale on nám ho sám nabízí", ozval se opět Černý Pták. "To není to, co já chci. Já mám jiný návrh. Orel Severu nechť opustí své druhy, a já mu přísahám, že jeho život bude mi svatým, ale jen jeho, ostatní tři musí zemřít."

Gabriel na nabídku tu neodpověděl, obrátil se a stiskl svým druhům ruce.

"Bledě tváře slyší naposled hlas náčelníka před jejich smrtí", počal po krátké pomlčce opět Černý Pták. "Moji bojovníci obkličili malý ostrov a řeku ze všech stran. Tekla krev rudochů, musí býti proto pomstěna. — Krev bělochů musí rovněž téci. Ale Indián nechce tuto krev rozpalovati ohněm boje, ona ztuhne strachem, oslabí hladem. On chce mít bělochy živé. Potom, až je bude před sebou viděti ne jako bojovníky, nýbrž jako vyhladovělé psy, pak udělá z jejich kůží sedlo pro svého válečného oře a jejich skalpy zavěsí k svým třemenům jako trofej. Moji bojovníci budou čtrnácte dní ležeti kolem ostrova a až bílí bojovníci budou hladem zmořeni, pak se jich lehce zmocní. Domluvil jsem."

Po této vyhrůžce zmizel Indián za stromy a více nedal o sobě slyšeti.

"Ten prairijní pes umí jen štěkat, ale ne kousat", prohodil Pedrillo zlostně, "běloši kašlou na tvoje vychloubání."

"Máme před sebou tedy čtrnácte dní", přerušil po nějakém čase nastalé mlčení opět Pedrillo, "během kterých mohli bychom se oddati nedobrovolnému odpočinku. Budeme muset chytat ryby, abychom neumřeli hladem."

"Tak daleko ještě nejsme", přerušil ho Gabriel. "Uvažujme, jak bychom nejlépe využili času do svítání."

"K čemu?" dotazoval se Pedrillo.

"K uprchnutí."

"To jest nemožné!"

"Umíte plovat?" tázal se Gabriel Cesara.

"Byl bych se jinak dostal z vln pod vodopádem?"

"Správně! Myslím, že mám v hlavě vše zmateno. Nuže, snad bude možno, tento ostrůvek uvolniti a svěřiti se pak proudu řeky. Noc jest nyní dostatečně temná. Když nás rudoši neuvidí vstoupiti do řeky, pak se nám snad útek podaří. Pokusím se, podrobiti jejich bdělost zkoušce."

Gabriel ulomil po těch slovech zpukřelý kus jednoho kmenu, — který měl skoro podobu lidské hlavy, a položil jej opatrně na vodu. Ulomený kus dřeva plul pomalu s proudem řeky.

Naši tři přátelé sledovali mlčky a se zájmem ono dřevo. Teprve když mizelo ve tmě a mlze, ujal se Gabriel opět slova.

"Viděli jste, jak opatrný plavec může nepozorovaně plouti s proudem jako onen kus dřeva. Žádný Indián se ani nepohnul."

"Zcela správně", ozval se Pedrillo. "Ale kdo nás ubezpečí, že oko Apače nerozezná člověka od kusu dřeva? A potom jest mezi námi jeden, který plovati nemůže."

"Kdo?"

Pedrillo ukázal na raněného, který ve spánku stěnal, jakoby jeho strážný anděl podával mu zprávu, že jest řeč o tom, přenechati ho samotného jeho nepřatelům.

"Ale co si s ním počneme?" tázal se Gabriel po jakémsi zdráhání. "Jest život tohoto raněného člověka tak cenný, aby —"

"Ne", odvětil Pedrillo, "ale bylo by od nás zbabělosti, ponechati ho zde na pospas Indiánům."

"Podrobuji se", pravil Gabriel. "Ale vy, Cesare, musíte ostrov opustiti a svůj život zachrániti. Já a Pedrillo zde zůstaneme, a budeme bděti nad životem tohoto muže." —

Cesar zavrtěl energicky hlavou. "Zůstanu zde s vámi, děj se co děj!"

"Ale co počít?" tázal se smutně Gabriel.

"Přemýšlejme", odvětil Cesar se vši rozhodností.

Naši přátelé nalezali se v po-

stavení, v němž lidská chytrost jest bezmocná a ve kterém musí se člověk svěřiti vyšší Moci, jež se nazývá Bohem, o níž ale pochybovači tvrdí, že jest to pouhá náhoda.

Noc byla stále temná, mlha neproniknutelná. Rozhodnutí, raněného nenechat na pospas Indiánům poutalo tři muže na ostrůvek a tvořilo pro ně nepřekonatelnou překážku k útěku.

Ale i možnost plaváním po řece život si zachrániti, brzy zmizela, neboť Indiáni pojednou zapálili velké strážné ohně, jejichž zář řeku daleko osvětlovala.

Kapitola patnáctá.

Ohlédneme se nyní na břeh řeky, který obsadil Černý Pták se svými bojovníky.

Ohně, jež pláli na obou březích, aby voda byla osvětlena, vrhaly kolem sebe takovou zář, že běloši, které obléhali, nemohli se odvážiti žádného pokusu k uniknutí. —

U každého ohně stál jeden Indián jako stráž, který měl na starosti udržování ohně a nesměl ztratiti z očí žádný pohyb obležených. —

Černý Pták seděl u jednoho stromu. Jeho paže, jehož lopatka byla zasažena kulí Pedrillovou, — byla zavěšena na řemenu. Výraz jeho obličeje jevil krutost. Pokládal pod svoji vážnost, dáti na jeho pocit nějaké bolesti. Jeho plající oko bylo stále upřeno na tmavou masu ostrůvku, na kterém byli oni tři muži, po jejichž krvi prahnul a o nichž se domníval, že tonou v strašlivých úzkostech.

Během prvních nočních hodin mohli Indiáni bez těžkosti pozorovati ostrůvek. Ale když mlhový závoj počal se šířiti nad vodou, bylo střežení ostrůvku obtížnější. Brzy byla mlha tak hustá, že nebylo možno ani slédnouti oheň na protějším břehu, a konečně zmizel i ostrůvek v moři říčních výparů.

Černý Pták chápal, že jest nutno bdělost zdvojnásobiti. Zavolal k sobě dva ze svých bojovníků, na jejichž věrnost zvláště mohl spoléhati. Jednomu z nich dal rozkaz, aby se odebral na protější břeh,

druhému aby sledoval břeh, na němž se nalezali.

"Řekněte svým bratrům, kteří převzali střežení těchto bledých tváří, jejichž skalpy budou sloužiti k ozdobě našich koní, že synové lesů musí míti čtyři uši, aby nahradily jim oči, jež jsou zastřeny mlhou. Řekněte jim, že v tom případě mohou spoléhati na vděčnost Černého Ptáka; kdyby však spánek omámil jejich uši, tomahawk náčelníkův pošle je k věčnému spánku do říše duchů."

Oba poslové odešli, aby vyplnili rozkaz náčelníkův. Brzy se vrátili a ujistili tohoto, že může spoléhati na přesné vyplnění jeho rozkazů.

Není žádného nočního šustotu, který by unikl podivuhodně jemnému sluchu Indiána; také jest nemožné, aby ostré oko rudocha bylo lehce oklamáno. Hustá mlha, která se rozprostřela této noci nad vodou, zhoustla vzduch tou měrou, že tlumen byl každý zvuk, a stráž musely vyvíjeti nevšední pozornost, aby svou povinnost náležitě plnily.

Zář ohně, který hořel poblíže stromu, u něhož seděl Černý Pták, osvětlovala bolestí stažené tahy náčelníka, který musel vynaložiti celou sílu své vůle, aby potlačil pocit bolesti, již mu působila rána v lopatce. Vzdor síle své vůle nemohl ale zabrániti, aby se jeho oči nezavíraly; zmocňoval se ho nepřekonatelný spánek. Po několika minutách usnul tak pevně, že nevnímal ani krok rudého bojovníka, který se k němu rychle blížil. —

Nehybně, těžce oddychuje, stnul tento muž, očekávaje trpělivě okamžik, až náčelník otevře oči a bude se ho tázati, jakou zprávu přináší.

Stál tak asi čtvrt hodiny; když ale nic nepoukazovalo k tomu, že Černý Pták bez nějaké vnější příčiny sám se z hlubokého spánku probudí, počal posel:

"Jestliže Černý Pták otevře své uši, uslyší z mých úst zprávu, — která zaplaší jeho spánek, jako ranní větřík mlhu v zelených lovištích rudého muže."

Při zvuku tohoto hlasu probu-

dil se náčelník a mohutnou silou vůle ovládl slabost svého těla.

"Černý Pták ztratil tolik krve", omlouval se, "že příští slunko ji na zemi nevysuší. Mé tělo jest slabší než má vůle. — Ty musíš míti důležité zprávy, že Pardalí Kočka poslal ke mě tebe, nejrychlejšího posla."

"Pardalí Kočka nepošle Černému Ptáku více žádné poselství", odvětil truchlivě posel, "jeho lebka byla rozbita pažbou pušky jednoho bělocha."

"Blaze mu", prohlásil Černý Pták, "neboť on zemřel jako vítěz a viděl jistě před svou smrtí prchatí bledé tváře."

"Zemřel porazen. — Apačové museli přehnouti, když pozbyli náčelníka a padesát udatných bojovníků."

Vzdor sebeovládání, jež jest předností každého Indiánského pohlavára, vzdor bolesti, jakou mu působila jeho rána, vyskočil Černý Pták při této neočekávané zprávě. Ve chvíli se však opanoval a odpověděl klidně a vážně, ačkoliv rty jeho se chvěly:

"Kdo tě vyslal, posle smutných zpráv?"

"Bojovníci, kteří potřebují vůdce, aby pomstili svou porážku. — Černý Pták byl náčelníkem jen podřízeným, nyní jest náčelníkem všeho našeho lidu."

V oku Černého Ptáka zazářila uspokojená pýcha. — Porážka, o které mu posel přinesl zprávu, potvrdzoval moudrost jeho rady, — kterou ale ostatní podnáčelníci zamítli.

"Kdyby pušky bělochů ze severu byly se spojily se zbraněmi našich bojovníků, pak by bledé tváře z jihu nebyly vítězi", pravil.

Když si ale připomenul potupný způsob, jakým oba lovci jeho nabídku odmítli, mísila se zášť s blešky, které pýcha v jeho očích rozlítla.

"Co může vykonati raněný náčelník?" tázal se. "Jeho nohy odmítají ho nésti, sotva se udrží v sedle koně."

"Bude k sedlu upevněn", odvětil Indián. "Náčelník jest zároveň hlavou i paží. Je-li paže bezmocna, pak může jednatí hlava. Po-

hled na krev náčelníka naplní rudě bojovníky žízni po krvi bělochů. Poradní oheň po porážce byl znovu rozdělán. Černý Pták jest očekáván, aby slyšán byl jeho hlas. Válečný oř jest připraven. Pojďme!" —

"Ne!" odvětil Černý Pták. — "Moji bojovníci obkličují na obou březích bledé tváře, které přáli jsme si mítí za své spojence. Nyní jsou našimi nepřáteli. Kule jednoho z nich ochromila na šest měsíců rámě, jež bylo tak rychlé a silné v boji. I když jsem byl zvolen za vrchního náčelníka, přece zde vyčkám oně hodiny, kdy moji nepřátelé padnou mi do rukou."

V krátkosti potom vyprávěl události posledních hodin. Vážně a mlčky posel naslouchal.

"Nahlížíš, že svého místa nemám opustiti, pokud sedlo mého koně nebude ozdobeno skalpy svých nepřátel?"

Posel mlčky přisvědčil.

"Posad' se ke mně", pokračoval Černý Pták, "a vyprávěj mi o boji, v němž Pardalí Kočka přišla o život."

Posel uposlechl a po podání zprávy, ulehl, a brzy se zdálo, že usnul.

Po uplynutí půl hodiny, posel se pozdvihl. Přehodil zpět bůvolí kůži, kterou měl přehozenou přes hlavu, aby se chránil před mlhou a spatřil Černého Ptáka, nehybně a otevřenýma očima stále na tom samém místě sedícího.

"Ticho noci promluvílo k mému uchu", začal posel. "Slyšel jsem, že Černý Pták při východu slunce bude mítí své nepřátele ve své moci a uslyší jejich zpěv smrti."

"Moji bojovníci nemohou pustiti se na vodu", odpověděl náčelník. "Také tito muži ze severu nerovnájí se mužům z jihu, v jejichž rukou jsou pušky jako rákosová třtina, již vítr pohybuje."

"Černý Pták pozbyl mnoho krve, jeho rozum a oči jsou zatemněny. Dovolí-li náčelník, budu jednat za něho. Ranní vánek ochladí jeho pomstu a vycházející slunko ozáří mrtvolu oněch tří bledých tváří."

"Jednej, jak ti libo", odvětil náčelník. "At' přijde pomsta z kte-

rékoliv strany, bude vítána jako příjemný host u mého ohně."

"Brzy ti odevzdám ony tři lovce a onoho, jenž svůj skalp nemohl zachrániti."

Po těch slovech povstal posel a hned na to zmizel v mlze, kdežto oči Černého Ptáka stále byly upřeny na ostrůvek. —

Naši tři přátelé zatím marně napínali svůj bystrozrak, aby vynašli nějaký prostředek k útěku, aniž jej našli. Gabriel a Pedrillo tonuli ve velkých starostech. Oni, kteří byli s obyčejí a zvyky Indiánů dokonale obeznámeni, věděli dobře, že nestojí před nimi hrdinská smrt v otevřeném boji; po událostech uplynulého dne seznali, že jejich nepřátelé vše nasadí, aby se jich zmocnili živých, aby jim připravili dlouhou, trapnou smrt u mučednického kůlu.

Byly to tedy smutné myšlenky, jež probíhaly v nitru obou lovců, kteří již tolik nebezpečí prožili; — zvláště Gabriel byl hluboce dojat, když si připomenul okamžik, ve kterém svého, sotva nalezeného Cesara, spatřiti má v rukou nemilosrdných nepřátel a umírati v mukách.

Cesar sám nebyl tak beznadějný. S elasticností mládí, dovedl truchlivé myšlenky od sebe zapuditi; naprosto se nepřipojoval k beznaději obou svých druhů.

"Vše nyní kolem nás spí", přerušil první trapné ticho; "nejen indiáni na březích, ale také všichni živoucí tvorové v pustině; ba sama řeka, zdá se, ztišila svůj běh. Hled'te zář ohňů pohasíná. Nebyl by nyní příznivý čas pokusiti se o útěk na ten či onen břeh?"

"Že Indiáni spějí?" přerušil ho Pedrillo. "Ano, oni spějí tak, jako tato voda. Neděláte ani tři kroky v řece, aby to nepoznali a nepočali nás pronásledovati."

"Neměli bychom však při přechodu řeky aspoň tu vyhlídku — zemřítí společně?" namítl Cesar.

Gabriel a Pedrillo neodpověděli, a opět nastalo úzkostlivé mlčení mezi obleženými. Gabriel zabýval se v myšlenkách Cesarem a svou bezmocnou zlost vylil si aspoň na jednom kmenu takovou silou, že celý ostrůvek v základech

se zachvěl.

"Hled'te!" zvolal Pedrillo v tom okamžiku, při čemž jeho rtům unikla ošklivá nadávka.

Oba druzi pohlédli naznačeným směrem.

V dáli na řece objevila se rudá zář, která matně pronikala hustou mlhou; tato zář rostala od vteřiny k vteřině a pomalu blížila se k ostrůvku.

Gabriel a Pedrillo nepotřebovali dlouho přemýšleti o příčině tohoto zjevu. Jsouce zvyklí na život a nebezpečí všeho druhu v divočinách, uhodli brzy, co Indiáni podnikli, aby je z ostrůvku zahnali.

"Rudoši chtějí nás vykouřiti", pravil Gabriel, "jako se vykuřují lišky z doupat".

"Jest to oheň, který jest k nám proudem hnán a který má nás donutiti k opuštění ostrůvku a tento zapáliti", potvrzoval Pedrillo.

Cesar byl teprve slovy obou svých přátel poučen o novém nebezpečí, jež jim hrozilo.

"Lépe bojovati proti ohni", pravil s netrpělivostí mládí, "než čekati na smrt bez boje."

"To je ovšem pravda", ozval se Gabriel. "Ale oheň jest zlý nepřítel. Co nyní dělat?"

Indiánský posel vymyslel tento prostředek k vypuzení obležených z jejich úkrytu. Nad ostrůvkem za pomoci druhů nahromadil několik suchých dřev, urobili z nich prám, na něj nakladli tlustou vrstvu zeleného rákosí a větvi a na to naložili ještě suché haluze a větve zapálili. Potom hořící tento prám přenechali proudu řeky, který jej unášel k ostrůvku.

Praskot suchého dříví bylo již zřetelně slyšet, a plameny hořícího prámu osvětlovaly ostrůvek, takže z břehu každé neprozřetelné hnutí obležených mohlo býti zpozorováno.

Aniž by spustil oči z blížícího se ohnivého prámu, setrval Gabriel v nehybném postavení; Cesar následoval jeho příkladu. Gabriel zdál se přemýšleti o prostředcích, jak odstraniti blížící se nebezpečí. Pedrillo při své živé povaze nebyl naložen, aby nebezpečí čelil nečinně. Tiše nadával, pohlédl co chvíli na břeh a zdvihal vyhrůžně

pěsti proti nepřátelům, kteří jemu a jeho přátelům takové strastiplné postavení připravili. Konečně vyskočil se svého místa, přiložil pušku k lici, blesk, třesk, a Indiánská stráž, která právě k břehu přistoupila, aby pravděpodobně pozorovala postup ohnivého prámu, skácela se bezvládně k zemi.

"Jalová pomsta", pronesl Gabriel tlumeně, vrhnuv letmý pohled na břeh.

"Myslíš, že zde budu klidně umírat, aniž bych co možno nejvíce těchto rudých d'asů poslal do jejich věčných lovišť?" bručel rozhořčeně Pedrillo.

Mezi tou řečí nabil opět svou pušku a jeho oko pátralo po břehu, aby vyhledalo novou obět' k ukojení pomsty.

Gabriel upadl opět do své dřívější nehybnosti, pozoruje stále blížící se ohnivý prám.

"Proč pozoruješ stále ten neřád tak důkladně?" žertoval Pedrillo, jehož vztek oslepoval. "Našel jsi snad prostředek k odvrácení tohoto nebezpečí?"

"Může býti", odvětil klidně Gabriel. "Nebudeme-li v okamžiku, až ono hořící peklo narazí na náš ostrůvek zasypání krupobitím kulí a šípů, nestaral bych se o tu věc více, než o nějakou svatojanskou mušku."

Pedrillo neodpověděl, nýbrž pátral dále po břehu, zda nějaký neopatrný nepřítel se neukáže, aby ho mohl poslati na onen svět. Hořící prám pomalu nesen byl proudem, a bylo možno již počítati minuty, kdy vrazí do ostrůvku. Indiáni pokryli povrch voru hustě zelenými rostlinami, aby od hořícího dříví nevznitil se sám vor. Rudoši ve své lstivosti počítali s tím, že zelené rostliny zabrání vznícení se celého prámu aspoň potud, než vor narazí na ostrůvek.

Gabrielovi napadla tato možnost a na ní založil svůj plán; neboť bude-li zabráněno, aby oheň nezachvátil celý vor, pak nebezpečí pro ostrůvek není tak veliké. Chopil se proto dlouhého a slabého kmene, který již dříve připravil a čekal na přiblížení se prámu, aby, jakmile bude tento dosti blízko, mohl připravenou tyčí oheň

smést do vody. V okamžení, kdy jeho tyč dotknula se voru, několik kulí a šípů proletělo mezerou mezi ostrůvkem a prámem. Bylo zřejmo, že tyto střely nebyly vypáleny proto, aby usmrcovaly, nýbrž k zastrašení.

"Oni nás chtějí dostat živé", pravil Gabriel. "Nu, ale ten žert jim neuděláme, nebo se nechci více jmenovati Gabriel."

A dříve než tomu mohli jeho přátelé zabrániti, skočil po těch slovech do vody a zmizel pod jejím povrchem. V nejbližším okamžiku hořící vor zakolísal a zmizel brzy na to, syče a kouře, v hlubíně za ukrutného řevu zklamaných Indiánů.

Po tomto hrdinném činu Gabriela hluboká temnota opět obklopila ostrůvek. Uhaslý dýmající ještě prám znovu se vynořil na povrchu a plul, odvrácen od svého původního směru, jako stín podzemního světa, kolem ostrůvku, zatím co se Gabriel vrátil ku svým přátelům.

Ostrůvek otřásl se při námaze silného muže když tento snažil se opět dostat se na něj. Pedrillo a Cesar spěchali k němu, aby mu pomohli.

"To jsi provedl znamenitě", řekl uznale Pedrillo a stiskl svému starému příteli srdečně ruku.

"Tentokráte jsem od nás nebezpečí ještě odvrátil", odpověděl Gabriel, "ale budu vždy tak šťasten?"

Vážná ta slova připomínala, že bylo odstraněno jen okamžité nebezpečí, a nastalo poté opět hluboké ticho.

Najednou vyrazil Pedrillo radostný výkřik.

"Už to mám", zvolal. "Jsme zachráněni".

"Jaký máš plán, Pedrillo?" tázal se Gabriel zvědavě.

"Nezporoval jsi, Gabrieli, jak se chvěl ostrov, když jsme odpoledne upravovali barikádu? Nepozoroval jsi, jak se zakolísal, když jsi nyní vylézal z vody? Nuže, spojenými silami snad se nám podaří ostrůvek vyprostiti od toho, co ho ve spodu zadržuje — pak by nám posloužil za vor, mlha jest hustá, noc temná — a než nastane den —"

"Můžeme býti daleko odtud",

doplnil Gabriel. "To jest šťastná myšlenka, Pedrillo. Nuže, do práce. Vánek jest čerstvější a oznamuje blížící se jítro; nesmíme tudíž ztráceti času, neboť jestliže mne dosud neopustily mé znalosti jako námořníka, — pak v tomto proudu urazíme nejvýše tři uzle v hodině".

"Tím lépe!" odvětil Pedrillo. — "Pohyb ostrůvku bude se díti pomalu a nebude nápadný."

"Nuže, do práce", pravil také rázně Cesar a učinil krok, aby ostrůvek opustil.

Gabriel ho zadržel.

"Počkejte ještě okamžik, Cesare. Kdybychom všichni tři pracovali o vyproštění ostrůvku, vydali bychom se nebezpečí, že tento by se mohl rozpadnouti. Já mám zkušenosti v takových věcech a nejedříve se sám přesvědčím, co jest třeba odstraniti, aby ostrůvek učiněn byl plavby schopným."

Aniž by vyčkal odpovědi, — vstoupil Gabriel s velikou opatrností do vody, varuje se nejmenšího lomu. Ne bez starosti zůstali oba jeho druhové zpátky a sledovali, pokud tomu temnota dovoľovala, jeho počínání.

Gabriel čas od času zmizel pod povrchem vody, zkoumal ostrůvek na všech stranách, asi jako potápěč, který se namáhá, objeviti díru v potopené lodi.

"Nu?" tázal se tiše Pedrillo, — když se opět objevil Gabriel, aby nabral vzduchu.

"Myslím, že ta věc půjde", pravil tento. "Až dosud našel jsem jen jednu kotvu, která drží tento náš útulek."

"Dejte si pozor", žádal Cesar starostlivě, "abyste se nedostal do spleti kořenů a vodních rostlin."

"Bud'te bez starosti, můj synu. Velryba může spíše zůstat viset na rybářském člunu, než já na tomto ostrůvku, který bych svými rameny mohl rozdrtit."

Po těch slovech zmizel obrovský lovec opět pod vodou, a několik vteřin panovalo mrtvé ticho, potom pocítili Pedrillo a Cesar chvění, otřes, na to temný praskot pod nohama, načež následovalo veliké kolísání půdy pod nimi.

V témž okamžiku objevil se opět

Gabriel na povrchu řeky. S jeho vlasů kapala voda, jeho lice byly zardělé od mocného tlaku krve do hlavy, který byl způsoben nedostatkem vzduchu pod vodou.

Skokem ocitl se na ostrůvku, — který se nyní počal volně kolem sebe točiti a pak pomalu byl unášen proudem.

Gabriel vyprávěl svým soudruhům na jejich dotazy, že jeden kořen hluboko vnikl do dna řeky a tak tvořil přirozenou kotvu. — Jen síle takového muže, jakým byl Gabriel, mohlo se podařit odstranit kotvu tu bez pomocníků.

"Jestliže se tento náš vor udrží uprostřed proudu", vyslovil se Gabriel, "budeme při úsvitu z dosahu našich nepřátel. Musíme světit svůj osud v ruce Boží."

Se starostlivou péčí sledovali naši tři přátelé pohyb voru, který sice pomalu, ale stále dával se unášeti proudem. Úsvit byl sice v krátké době k očekávání, ale hustá mlha, která v ranních hodinách vystupovala z vody ještě mohutněji, i při nastalém denním světle znemožňovala lidskému oku pozorovati z břehu, co se děje uprostřed proudu. To věděli dobře zkušení lovci na plujícím ostrůvku a proto měli málo starostí ohledně bližícího se jitra; větší ale starosti působila jim myšlenka, že proud je může zahrnati ku břehu. Kdyby nastal tento případ, byli by ztraceni; opatrnost jim kázala, neudržovati plovoucí ostrůvek uprostřed proudu nějakým kormidlováním, poněvadž hluk, který by tím vznikl, upozornil by na ně jejich nepřátele.

Mlha na řece stala se tak hustou, že nebylo možno spatřiti ani stromy na březích, jen Indiánské ohně prozařovaly mlhou, aniž by jí však úplně pronikly.

"Uchylujeme se od přímého směru", pravil náhle Pedrillo.

"Urazili jsme teprve malý kus cesty", odpověděl Gabriel, vrhnuv na Cesara zoufalý pohled, o něhož jedině byl starý lovec starostliv. —

Se vzrůstající úzkostí pozorovali lovci běh ostrova, který náhle učinil dvoji obrat a se stále větší rychlostí směřoval ku břehu. Již

mlhou pronikaly vrcholky stromů a při matné záři ohně bylo možno spatřiti Indiánskou stráž.

Gabriel ukázal na rudého bojovníka, který stál nehybně a ztrnule, opřen jsa o své kopí. Šťastnou náhodou byla ale mlha stále tak hustá, že Apač plující ostrůvek, který se nacházel dosud v mlze, nemohl spatřiti. A přece, ačkoliv jeho oči nemohly nic viděti a jeho uši při klidném pohybu ostrůvku nic slyšeti, zdvihl Indián pojednou hlavu a naslouchal. Nějaký neobyčejný zvuk musel přece zaváditi o jeho sluch, neboť postoupil několik kroků, položil ruce nad oči a ostře vyhlížel na řeku.

"Snad nás nespatrił?" tázal se Gabriel.

"Kdyby puška při výstřelu byla tak nemá, jako je Indiánský luk, s jakým potěšením bych toho holomka poslal do věčných jeho lovišť," prohlásil, skřípaje zuby, Pedrillo.

Indián mezitím přistoupil ještě blíže ku břehu. Naši přátelé pozorovali každé hnutí svého nepřitele se vzrůstající starostlivostí.

Náhle je polekal výkřik strážce, který se v krátkých přestávkách opakoval na obou březích.

"Ten rudý pes věří, že něco není v pořádku", zamumlal Gabriel, "a dává svým spolubojovníkům znamení k zvýšené ostražitosti."

Indiánská stráž po těchto bezpečnostních opatřeních vrátila se na své místo a opět ztrnule se opřela o své kopí. Ostrůvek plul sice pomalu, ale stále ku břehu.

"Půjdete to tak dále, budeme v několika minutách objeveni", — pronesl Pedrillo ku Gabrielovi. — "Kdybychom jen mohli tento náš vor řiditi — ale šplouchání vody by nás prozradilo."

"A přece to musíme udělat", — odvětil Gabriel. "Než se ale chopíme tohoto posledního prostředku, přesvědčme se, zda také tento proud opravdu směřuje ku břehu." —

Po těch slovech ulomil haluz a vhodil ji do vody a nakloniv se spolu s Pedrillem přes okraj ostrůvku, pozoroval napnutě, jaký směr haluz zaujme.

Oba muži vydali ze sebe po krátkém čase povzdech ulehčení; haluz se nejdříve zatočila kolem sebe, krátký čas nesena byla ku břehu a potom opět unášena byla proudem ve středu řeky. Po několika vteřinách také ostrůvek nesen byl tím samým směrem jako haluz, a za půl hodiny mohli si tři naši přátelé blahopřáti k zachránění, neboť Indiánské ohně se ztratily v mlhavé dálce.

Gabriel odebral se nyní na zadní části plavidla, a jako bývalý námořník počal toto obratnou rukou řiditi. Jako kůň, který ponechán byl jeho vrtochům, náhle ovládan jest pevnou rukou školeného jezdce, tak také ostrůvek přestal se kolem sebe točiti a v přímé čáře sledoval nyní běh proudu, a brzy urazil značnou vzdálenost.

"Rozenivá se již", prohodil konečně Gabriel, "musíme přistáti, neboť po pevnině se dostaneme rychleji ku předu, než po vodě."

Aniž by vyčkával souhlasu svých druhů, zabočil Gabriel plavidlem ku břehu, a brzy na to narazili na pevnou zem.

Pedrillo a Cesar vyskočili na pevninu; Gabriel pojal spícího dosud Perrina jako dítě do náruče a následoval své společníky. — Pak položil raněného do měkké trávy.

Perrin se probudil a tupým zrakem se rozhlížel; zcela změněná krajina, kterou v šeru probouzejícího se dne spatřil, umožnila mu myšlenky své soustřediti. Několik vteřin to vzalo, než si mohl vše uvědomiti, potom si vzpoměl na to, co se mu přihodilo.

"Svatá panno", vzdychal, "budu muset ještě jednou slyšeti ten hrozný řev Indiánů?"

"Nikoliv, můj milý", odpověděl Gabriel, "rudoši jsou od nás daleko. Bůh budiž pochválen, — my jsme zatím v bezpečí."

Při těchto slovech obnažil uctivě svou hlavu a srdečně podal Pedrillovi a Cesarovi svou drsnou ruku.

"Než se vydáme na cestu", pokračoval, "musíme ještě vykonati jedno obtížné dílo."

Cesar na něho tázavě pohlédl. Gabriel ukázal na ostrůvek.

"Tento vor musíme rozbít a je-

dnotlivé jeho kusy předati proudu", pravil, "aby Indiáni ztratili naši stopu, kterou nesporně budou hledati podle řeky."

Bez otálení pustili se všichni tři do zničení voru a brzy byl ostrůvek rozkouskovan a jednotlivé jeho části dány proudu na pospas. Jedna hodina postačila k této práci. —

Když zmizel poslední zbytek rozbitého voru v proudu, kázal Gabriel vyraziti.

"Jak daleko může býti dle vašeho výpočtu k ložisku zlata?" tážal se Gabriel Cesara.

"Asi hodinu odtud má se dělití řeka ve dvě ramena," vysvětloval Cesar, "a sice bezprostředně na úpatí onoho pohoří, jež mlha dosud před naším zrakem ukrývá. — Tyto hory obkličují údolí zlata. — které stálo mého nešťastného pěstouna život."

"Máme před sebou obtížnou cestu", poznamenal Gabriel, ukázav pohledem na Perrina, "poněvadž tohoto muže nemůžeme opustiti. Navrhují raněného nésti. Kromě toho musíme Indiánům zakrýti naše stopy a k tomu vy, Cesare, se nehodíte. Já tudíž nezbytně musím nésti tohoto muže, kdežto Pedrillo bude za mnou zahlazovati stopy ve trávě, při čemž mu, můj synu, můžete pomoci; mimo to pod vedením Pedrilla budete se moci mnohému přiučiti."

Raněný s úzkostí v srdci naslouchal slovům Gabrielovým; již v něm vznikala obava, že bude ponechán svému osudu. Radost proto ozářila jeho pobledlé lice, když slyšel velkodušná slova Gabriela.

Ten mezitím sesbíral něco zelin a sice toho druhu, jež již na Cesarovi prokázaly podivuhodnou léčivou moc. Z těchto bylin upravil nový obvaz Perrinovi na zraněnou hlavu, potom zvednul tohoto jako dítě a počal se ubíratí podle řeky, zatím co Pedrillo a Cesar za ním zahlazovali pečlivě zanechané stopy, když je také odstranili na místě, kde s vorem přistáli.

Byl to namáhavý pochod, — a když asi za hodinu dospěli k místu, kde se řeka dělila ve dvě ramena, jak předpověděl Cesar, byli přinuceni si odpočinouti, aby ztra-

ceně tělesné síly opět nabyli.

Skalpovaný hledač zlata byl na překážku rychlejšímu pochodu. — Zatím se u něho dostavila lehká horečka, kromě toho byl tak slab, že jíti nemohl a pro samotného obra Gabriela bylo těžkým úkolem dále ho nésti.

Pedrillo učinil proto návrh, aby Perrina, jemuž okamžité nebezpečí nehrozilo, na několik hodin opustili a času toho použili k prohlédnutí krajiny a k nalezení místa, které Cesarův pěstoun popsal jako zlaté údolí. Gabriel a Cesar s návrhem tím souhlasili.

"Myslím, že jsme vám od včerejšího dne podali dosti důkazů, že s vámi dobře smýšlíme", obrátil se Gabriel k Perrinovi, "takže nám nemůžete vyčítati, že nemáme srdce, jestliže vás nyní na půl dne nebo na celý necháme samotného. — My se musíme nyní věnovati svým vlastním záležitostem a nevíme, jak vás dostati dále. — Budeme-li dnes večer nebo zítra ráno ještě na živu, vrátíme se k vám; neuzříte-li nás více, pomodlete se za naše ubohé duše; myslím, že jsme si to zasloužili. Zanecháme vám vodu a něco sušeného masa a trochu léčivých bylin. Po tom obvazu, který jsem vám prve upravil, budete se k polednímu již cítiti silnější než nyní; obnovte si obvaz v poledne a večer, a já vám za to ručím, že zítra budete moci opět choditi."

Nerad ovšem, ale co měl dělat, přisvědčil Perrin; uznával však nutnost toho, proto se podrobil.

Naši přátelé našli mu ještě dobrý úkryt v blízkém hustém křoví, a při odchodu pravil mu ještě Gabriel:

"Jestliže služba, kterou jsme vám prokázali, má pro vás nějakou cenu, tedy pomlčte o naší přítomnosti v této krajině, kdyby se mělo stát, že byste se sešel se svými soudruhy. Jest to jediné, co od vás žádáme."

Perrin přislíbil svým slovem splnění tohoto přání a truchlivě spouštěl jeho pohled za odcházejícími.

Kapitola šestnáctá.

Asi v touž dobu, kdy naši tři přátelé se zraněným hledačem zlata přistáli s jejich plavidlem, o-

tevřel posel, zvaný Antilopa, který byl vyslán k Černému Ptákoví, oči. Musel podlehnouti příkazům přírody a po nezdařeném pokusu, zapáliti ostrůvek, upadl v hluboký spánek.

Černý Pták při probuzení se posla seděl stále ještě bez pohnutí na svém místě, patře pomstou planoucím okem do mlhy.

"Ptačí zpěv se probudil, mlha prchá před sluncem", ozval se Antilopa v obrazné řeči Indiánů. — "Přinesla noc náčelníkovi dobrou radu ve prospěch našeho lidu, který čeká na jeho příchod?"

"Noc hovoří mnoho k těm, kteří nespějí", odpověděl náčelník, "a Černý Pták slyšel sténání zajatců a hlodání hladu v jejich útrobach, ale neslyšel žádnou prosbu bojovníků jeho národa."

"Nuže, donesu svému lidu odpověď Černého Ptáka", pravil posel.

"Počkej ještě", žádal náčelník, "chci vykonati přehlídku nočních stráží".

Posel svou silnou paží pomohl náčelníku, tento se zdvihl sténaje, a vydali se společně na prohlídku.

"Nic se nepříhodilo?" tážal se Černý Pták nejbližší hlídky.

"Mlha byla mlčenlivá jako řeka", odvětil rudoch. "Bílí bojovníci, kteří ohni unikli, nemohli utéci po vodě, byt' i dovedli pod vodou plovati jako němé ryby."

"Dobře", přikývl náčelník, jehož oči krutou radostí zajiskřily. Poté obrátil se k poslovi, ukázal na svou raněnou paží a pokračoval: —

"Pomsta mluví příliš hlasitě k mým uším, ty jsou hluché pro vše ostatní."

To bylo opakování odmítavé odpovědi poslovi k jeho lidu.

Ten dovedl Černého Ptáka zpět k ohni. Nespěchal však s odjezdem, vzdor tomuto druhému prohlášení. Jeho oči byly upřeny na řeku a zdály se pronikatí hustou mlhou nad řekou se vznášející.

Čerstvý váněk, který předcházel východ slunce, mírně ševalil v korunách stromů.

Ať se posel sebe více namáhal, proniknouti očima mlhu, nezdařilo se mu to. V duchu se mu vynořila

myšlenka, že ostrážitost stráží mohla býti něčím neočekávaným zmařena. Těžce skrývaná radost zračila se mu při myšlence té v očích. —

"Rekl jsem, že se vydám na zpáteční cestu, až po východu slunce", s těmi slovy obrátil se k Černému Ptákovi.

Tato slova byla pronesena rychlým poslem následkem jeho myšlenky na možnost útěku bělochů.

Svítaní mezitím pokračovalo od vteřiny k vteřině. Vlny a mlha válely se přes sebe jako prach na puštině, který zvíří stádo buvolů, — potom dopadl první sluneční paprsek šikmo na krajinu, mlha nad vodou řídla víc a více a náhle ustoupila před vítězným dnem.

Černý Pták, který svůj zrak nepustil z místa, kde prostíral se ostrůvek, vyrazil ze sebe v tom okamžení strašlivý výkřik překvapení a vzteku.

Ostrůvek zmizel beze stopy. — Místo, jež ještě předešlého večera a v noci před nastoupením husté mlhy zaujímal uprostřed vodní hladiny, bylo prázdné a hladké jako zrcadlo. Ani rákosí, ani jiné vodní rostliny, jež ho obklopovaly, nebyly více k spatření.

"Tot' dilo rukou běsů", vypravil ze sebe posel. "Zloduch si přál, aby bílí psi, již jsou jeho dětmi, nenalezli smrt v rukou proslaveného náčelníka, jakým jest Černý Pták."

Tento nezdál se ona slova slyšeti. S vyděšenou tváří povstal bez pomoci; jeho zdravá ruka zamávala hrozivě tomahawkem, zatím co sem přicházela pomalým krokem nejbližší hlídka.

Ohrožený bojovník ani sebou nepohnul. Aniž by brvou hnul, patřil na zuřícího náčelníka, jehož zbraní byl jeho život ohrožen.

"Oči a uši rudého muže nemožou vykonati nic nemožného", — pravil pokojně. "Ucho rudého muže může právě tak málo zaslechnouti trávu růsti, jako jeho oko nemůže mlhou pronikati."

Z druhé strany řeky v téměř okamžiku dlouho protahovaný řev strážce oznamoval, že také tam bylo zmizení bělochů zpozorováno.

"Velký Duch si nepřál, aby ná-

čelník ztrácel svůj čas čekáním na smrt tří mužů", prohlásil slavnostně posel, "když mu zůstává vyhrazen úkol, zničiti celou tlupu."

Vztek Černého Ptáka zdál se mizeti. Nechal tomahawk klesnouti a vydal rozkaz k shromáždění se všech jeho lidí. Chtěl učiniti pokus uprchlíky stihati. Za pomoci svých bojovníků dostal se do sedla a vidal se na cestu podle řeky, aby pátráno bylo po stopách zmizelých bělochů.

Dlouho pátrali Indiáni marně, až se dostali na místo, kde uprchlíci s vorem přistáli. Pedrillovi a Cesarovi se nepodařilo, zahladiti zcela stopy jejich delšího pobytu na tomto místě před ostrým okem Indiána. — S radostným křikem byl nález těchto stop oznámen náčelníkovi, který jen pomalu ubíral se za svými bojovníky. — Brzy ale radost z nalezení těchto stop změnila se ve zlost, neboť Pedrillo stopy na další cestě podél břehu dovedl tak pečlivě zakrýti, že Indiáni měli za to, že uprchlíci na tomto místě jen odpočívali a další svou cestu konali opět na svém plovoucím ostrůvku po vodě. Při silnějším proudu, — který řeka v těchto místech vyvíjela, bylo nemožno uprchlíky, kteří použili vodní cesty, dohoniti po zemi, a Černý Pták rozkázal, aby dalšího pronásledování bylo zanecháno.

Na pokyn zdravé své paže, byl náčelník pozvednut s koně a na lůžku z listí pohodlně uložen.

Posel k němu přistoupil a patřal na něho patřil.

"Hlas pomsty umkl v mém nitru", počal Černý Pták, "a moje uši slyší opět hlas mého lidu."

Po těchto slovech se odmlčel a zavřel oči, aby přemohl bolesti, jež mu zraněná paže působila.

"Dovede můj bratr raněnou ruku obvázáti a bolesti zmírniti?" — tázal se po krátké pomlčce náčelník. —

Aniž by slova pronesl, pokynul posel jednomu bojovníku, pošeptal mu několik slov, načež tento rychle se vzdálil a po krátkém čase vrátil se s bylinami, jejichž obdivuhodné působící účinky výborně jsou známy Indiánům.

Posel zatím odstranil hrubý ob vaz s paže Černého Ptáka. — Pak pečlivě ránu vymyl a pokryl ji přinesenými bylinami, jež částečně rozmačkal na kaši, částečně ponechal v celku.

Černý Pták během této bolestné procedury měl oči zavřené a žádné škubnutí v jeho kovové tváři neprozradilo, jaké bolesti zraněný trpí. — Oči otevřel teprve tehdy, když posel byl se svou prací hotov. —

"Děkuji ti, můj bratře", pravil, "pocit'uji, že se má rána zahojí. Nyní mne zanech samotného, aby moje uši mohly vyslechnouti, co ke mně mluví národ Apačů."

Uspokojen odebral se posel ku svým soukmenovcům, ponechávaje Černého Ptáka jeho myšlenkám.

Asi za hodinu svolal tento své bojovníky a prohlásil, že s nimi vyrazí k poradnímu ohni Apačů. Lstivý náčelník použil hodiny té k tomu, aby se poněkud zotavil z námahy poslední noci a sebral své síly pod blahodárnými účinky poslem mu přiloženého obvazu.

K polednímu dostala se tlupa k ležení, které jsme vyličili, než vyrazil Černý Pták se svými lidmi k řece, aby napadl bledé tváře na ostrůvku.

Radostný křik Indiánů vítal obávaného, ale ctěného náčelníka.

Tento přijal prokazovanou mu úctu s vážností, jež by byla činila čest korunovanému králi.

"Tělo Černého Ptáka jest choré a jeho paže oslabena", pravil, ukazuje na svůj ob vaz, "ale jeho duch bude s jeho bojovníky."

Žalostný řev nastoupil na místo radostného křiku. Když pominuly i tyto projevy soustrasti, pomoheno raněnému náčelníkovi s koně, a byl doveden k ohni, u něhož seděli podnáčelníci a na něho čekali.

Za hlubokého ticha byla nyní poradní dýmka zapálena a kolovala kolem a počaly ony pro každého, kdož se na nich nepodíli, — zdlouhavé obřady, jež předcházejí každou poradu rudochů.

Ponechejme rudé válečníky kouřiti jejich poradní dýmku, a zatím co se oni budou raditi o budoucím podnikání, podívejme se do leže-

ní hledačů zlata, které nacházíme ještě na starém místě.

Mezi zlatokopy brzy se rozšířila pověst, že jsou již blízko zlatého údolí, a že don Zamora vydal se na objížd'ku kraje. Mysienka, že jsou touženému cíli již docela blízko, a že každý okamžik mohou se státí velikými boháči, vyvolala ovšem veliké rozčilení mezi dobrodruhy, a ti s horečnou netrpělivostí čekali od časného jitra na návrat dona Zamory, jako posla šťastné zprávy.

Když ale slunko dospělo nad hlavniku, a očekávaný se svými průvodci ještě se neukazoval, — zmocnila se mužů hluboká malomyslnost, ba tu a tam bylo slyšeti projevy nedůvěry.

Slunko vysílalo na zem své palčivé paprsky, horký vzduch znesnadňoval dýchání, nesnesitelná žízeň soužila člověka i zvíře. Zásoby vody byly téměř vyčerpány, a karavana nemohla bez vůdce ležení opustiti. Marně pátraly strážé v nekonečné pustině, zda se na obzoru neukáže don Zamora a jeho průvodci.

Konečně odpoledne, kolem čtvrté hodiny, spatřily hlidky v dálce lehký obláček prachu. Dobrodruzi snažili se vyzkoumati, zda vracejí se toužebně očekávaní. — Tak uběhlo asi půl hodiny v úzkostlivé nejistotě. Obláčky prachu se blížily a konečně bylo možno rozeznati i hlavy koní — a tu zavzněl výkřik zděšení: "Indiáni!"

Nesmírný zmatek zavládl v táboře, když vešlo ve všeobecnou známost, že se blíží tlupa Indiánů na koních. Nebylo zde nikoho, který by dovedl poroučeti. Každý bloudil bez plánu sem a tam, působě jen zmatek tam, kde mohl účinně pomoci. — Úzkost, strach a starost bylo lze čísti na všech obličejích. Několik rozváznějších mužů mezitím zjistilo, že Indiánů jest šest, a poznání, že tato hrstka rudochů nemůže býti ležení nebezpečná, zavedlo v táboru opět klid a pořádek.

Když malá tlupa nepřátel dospěla na dostřel, zastavila se, jeden z rudých bojovníků nastrčil na ostří svého kopí kus bílého cáru na znamení míru a klusal pak

sám v pomalém tempu k táboru.

Jeden z dobrodruhů, jménem Gomez, byl narozen v okrese Tubac a rozuměl řeči Indiánů, jaká v tomto území, trochu španělštinou promíchaná, byla rudochy používána.

Gomez byl malý, hubený muž a v očích Indiánů málo způsobilý k představování nejvyšší moci v ležení, neboť tyto děti přírody obdivují jen mimořádnou sílu a krásu. Gomezovi to bylo ovšem známo a přijal proto vnesený na něho úkol vyjednavatele jen proti své vůli. V zájmu bezpečnosti tábora nemohl však ustoupiti, neboť především šlo o to, skryti před Indiány nepřítomnost vůdce výpravy.

Gomez opustil, třeba zdráhavými kroky, tábor, nesa rovněž praporec míru. Upokojil se, když Indián přišel blíže, a on uviděl, že jeho paže jest obvázaná.

Byl to Černý Pták, který vzal na se úkol posla míru. Oba muži se mlčky pozdravili.

"Nepochybně stojí proti sobě dva náčelníci", počal Černý Pták rozmluvu, když změřil svého protivníka pohledem, který zřejmě prozradil, že nepokládá Gomeza za žádného náčelníka.

Gomez mlčky přisvědčil.

"Stává se, že někdy sídlí velká duše v malém těle", pokračoval Černý Pták. "Je-li tomu tak, pak musí můj bílý bratr býti velkým náčelníkem."

Výsměšek, který ve slovech těch spočíval, popletl Gomeza úplně a on sklopil zahanbeně oči, kdežto oči Indiána pátravě na něm spočívaly.

"Můj bratr zajisté není schopen žádné lži", pokračoval Černý Pták — "a já mu věřím, že jest náčelníkem, ale ležení bledých tváří jistě má náčelníků více."

"Já jsem jediný", — odpověděl Gomez v rozpacích.

Černý Pták usmíval se opovrhlivě, že jeho bystrozrak jest tak podceňován, že se mu přikládá, že by uvěřil, aby muž, jako Gomez, mohl býti vůdcem výpravy, která podnikla nebezpečné tažení pustinami. Zpozořoval velmi dobře, že má býti oklamán a rozhodl se, dle

toho jednati.

"Slova, která přináším, jsou slova míru", pravil. "Všichni bojovníci jihu musejí se kolem mne shromáždit, aby je vyslechli. — Indiáni přijali vyslance bělochů u jejich poradního ohně, a stan náčelníkův byl by jeho stanem. Proč přijímá náčelník bledých tváří posla míru mimo ležení?"

Gomez otálel s odpovědí. Má uvéstí nepřítele do ležení? Přemýšlel, co má dělat.

Černý Pták poznal nerozhodnost svého protivníka, — temný mrak vyvstal na jeho čele, jeho oči hněvem zableskly.

"Náčelník Apačů není mužem, který se dá odbýti", zvolal vyhrůžně. "V jedné jeho ruce leží válka, ve druhé mír. Kterou z nich má otevřít?"

Tato vyhrůžka a tón, kterým byla pronesena, nesmělost Mexikána jen ještě zvýšila. Chtěl již odpovědět, že se poradí se svými společníky, ale v pravý čas se ještě zdržel.

"Jen jeden z mých bojovníků bude mne doprovázeti", pokračoval Černý Pták. "Jest bělochů tak málo na počet, že se strachuji dvou rudých mužů v jejich vlastním ležení? Není váš tábor opevněn? — Nejsou vaše pušky nabitý? Či jste již spotřebovali všečen svůj prach a olovo?"

Přelstěn touto diplomatickou obratností Indiána, pocítil Gomez, že náčelníkovi Indiánů nemůže děle vstup do tábora odpírati, aniž by zmařil naději na mír a aniž by vyjednavateli dal na jevo nedůvěru a v něm vzbudil mínění, že ležení, jeho zásoby, zařízení a počet jeho mužstva potřebovaly by býti skrývány ze strachu před Indiány.

"Necht' si můj rudý bratr vyvolí průvodčího ze svých rudých bojovníků", pravil, "ale jen jediného". —

Černý Pták v duchu jásal, neboť dosáhl svého účele, — moci vstoupiti do ležení bělochů. Jestliže běloch, který se vydával za náčelníka, mluvil pravdu, pak lidé, kteří pod ním stáli, nebyli žádnými protivníky, jichž se bylo třeba báti. Pakliže lhal, pak musí po-

znati skutečného náčelníka. K tomu přijde, že pozná vnitřní zařízení a dle toho pak bude moci zaříditi svůj plán k útoku.

Černý Pták pokynul zpět svým bojovníkům a jeden z nich vystoupil a blížil se. Byl to posel, zvaný Antilopa, jehož schopnost a lstivost jsme již dříve poznali.

"Chce-li nás můj bratr vésti, — jsme připraveni", ozval se opět Černý Pták.

Gomez přisvědčil na znamení souhlasu a obrátil své kroky k ležení. Oba Indiáni ho následovali.

"Kdo je ten šakal, který se chce krýti kůží lva?" tázal se soudruh Černého Ptáka.

"Prolhaný náčelník, který chtěl oklamati oko Černého Ptáka. Ale oko tohoto nahlédlo pod jeho kůži", byla tichá odpověď Indiánského pohlavára.

Když oba Indiáni vstoupili do ležení Mexičanů, — neobrátili své hlavy ani vpravo ani vlevo. Podrželi tytéž masky lhostejnosti, jakou u jejich předků nesetřel ani první výstřel z děla, který uslyšeli. Přes to nic jim neušlo. Prázdný stan dona Zamory je zvláště zajímal.

Černý Pták a Antilopa pohlíželi na tlupu, jež je obklopovala, — pyšně a klidně. Indiánský náčelník ujal se první slova. Pro něho bylo nejdůležitější věcí zvědět, co se stalo se skutečným vůdcem, s tím udatným náčelníkem, jehož obezřetnost a udatnost — dvě vlastnosti, které Indiáni velmi vysoko cení — byly mu vyličený účastníky včerejšího boje.

"Přicházíme s návrhy míru, jež budou milé bělochům i rudochům" — počal Černý Pták, "ale srdce naše jsou zkormoucena, neboť poslové míru mají býti váženi — a naši bílí bratři přijali vyslané rudých v úpalu slunka, kdežto měl býti uchystán náčelníkův stan, aby je přijal."

Gomez, který ve svém poděšení teprve nyní poznal, jakého se dopustil přečinu proti zdvořilostním ceremoniím, jež si Indiáni vysoce cení, pospíšil si, aby své nedopatření napravil a uvedl své hosty do stanu dona Zamory.

"Jsem připraven vyslechnouti

slova míru z úst mého bratra", — počal Gomez, když se Černý Pták ve stanu posadil. "Uši náčelníka bělochů jsou otevřeny."

Gomez nemálo se pyšnil touto, jak se domníval, obratně sestavenou řečí, leč jeho radost neměla míti dlouhého trvání.

"Já zde vidím jen jednoho náčelníka a tím jsem já", odpověděl mu Černý Pták ostře, nechav opovržlivě spočívati svůj zrak na Gomezovi. "Kde jest pohlavár bílých mužů?"

Gomez vykoktal několik slov, jimiž ujišťoval, že on jest náčelníkem, ale Indián ho přerušil.

"Proč pak mne chceš ještě jednou obelhati?" tázal se. "Moje uši nechť slyšeti žádnou druhou nepravdu!"

Po těch slovech povstal, a zdálo se, jakoby chtěl vyjednávání přerušiti.

"Bílý bojovník chtěl vystaviti náš bystrozrak zkoušce", vmísil se Antilopa do řeči; "skutečný náčelník jest mnohem větší a jeho obličej porostlý vlasy."

Antilopa popsal dona Zamoru dobře, a Gomez nahlédl, že vůči oběma rudochům dále svou roli hráti nemůže.

"Bílý bojovník, který před námi stojí", pokračoval Antilopa, "ví též dobře, že není ani druhým náčelníkem, jehož jméno ozývá se všude v divočinách, neboť tento náčelník jest dvakráte tak velký, jako jeho bílý bratr, a jeho paže jsou tak silné jako kmen dubu."

"Koho míní, můj rudý bratr?" — tázal se Gomez, jen aby něco řekl.

"Míním toho, který včera v boji usmrtil náčelníka rudých mužů. Jmenuje se Šebestián, a naše děti a ženy se třesou při pouhém vyslovení jeho jména. Nyní se tážu bílého bojovníka, — který přede mnou stojí, zda vyšla z mých rtů pravda, když jsem jmenoval ony muže jako náčelníky bojovníků z jihu?"

Gomez při tomto věrném popisu dona Zamory a Šebestiána nemohl více setrvati na svém tvrzení. Co ale má dělat? Obava, že toto vyjednávání mohlo by býti před návratem dona Zamory přerušeno a tím povstati neštěstí pro tábor,

činilo ho nerozhodným — nevěděl, co počíti.

"Kde jest náčelník s vlasem na obličejí a ten s pažemi z dubového kmenu?" tázal se Černý Pták. "Jen s nimi chci vyměnit slova míru."

"Vyjeli si na honbu bůvolů", — odpověděl zdráhavě Gomez.

"Počkám tedy, až se vrátí", — prohlásil Černý Pták a opět usedl. "Až do té doby budou ústa má němá!"

Také průvodce náčelníka se posadil, a oba zavřeli oči na znamení, že považují rozmluvu za skončenou.

Gomez nalezal se v trapných rozpacích. Jeho oči pátraly po rovině, ale nic nenasevďčovalo návratu dona Zamory a jeho průvodců.

"Moji bílí bratři jsou netrpěliví, rádi by uslyšeli slova, jež ku mně pronesli rudí muži", pravil po nějaké chvíli. "Půjdu, abych jim je sdělil."

Pokynutí hlavy bylo jediným znamením Černého Ptáka, jímž dal na jevo, že slyšel slova bělocha a s nimi souhlasí.

Zatím co Gomez úzkostlivě čekajícím hledačům zlata sděloval svou rozmluvu s Indiány, rozvinul se mezi těmito živý hovor, který byl ale veden tak tiše, že běloši nemohli z něho rozuměti ani slova.

Tak uběhla hodina, během níž vládlo v ležení trapné ticho. Dobrodruhové stáli ve skupinách a pozorovali plachými pohledy oba Indiány, — kteří svou rozmluvu skončili a nyní němě a nehybně seděli v otevřeném stanu dona Zamory. Po tomto a jeho průvodcích nebylo dosud ani stopy.

(Pokračování.)

"Moje žena je strašně přesná. Každá věc má určité místo v domácnosti." — "Aj moja žena. Lenže potom nevie najst' to miesto."

Skotská. Dva Skotové a jeden žid šli v Londýně na přednášku, na kterou byl vstup volný. Během přednášky byla oznámena sbírka. Žid omdlel a oba Skotové se ho hned ujali a vynesli ho ven.

DOPISY.

LISLE, ILL.

P. b. P. J. K.! — Předně všem čtenářům a čtenářkám srdečný pozdrav. Prázdniny utíkají a co nevidět bude vše zase v proudu. — Školní světnice se naplní dítkami, a též vše s těmi maličkými vždy v osadě oživne. Již jenom ten zpěv v chrámu Páně těch maličkých jak jest libezný a obveselující v těchto smutných časech. Naše osada St. Joan of Arc, ačkoliv na počet osadníků je malá, na chrám Páně, školu a všechno zařízení veliká, krásná a milá v čele s duchovním Otcem G. Machem. O. S. B., starostlivým, horlivým a milým, ode všech osadníků milovaným. Není snad jednoho dne, aby po mši sv. opomenul modlitbu za nemocné osadníky, a zvláště jemu milé dítky, neboť když je nevidí ve škole anebo v chrámu, tak zalétá v duchu aspoň k jejich lůžkům, a tak Pánu Bohu je poroučí. Zdalíž i nám starším nepřipadá na mysl, když se k nám obrací od oltáře, nebo při kázání: To jest můj pastýř, kterému Pán řekl: Pas beránky a ovečky mé. Zde máš klíče od nebe. O, jak velký jest nám náš duchovní otec.

Náš poslední výlet, nebo jak zde říkáme "piknik", se nám velice dobře vydařil. Mnoho hostů i vzdálených přijelo, se s námi pobavit v krásném lesíčku blíže osady. (Ready Grove). Přítomen též byl p. Rumreich z koleje sv. Prokopa, dobrák to od kosti a rádce ve všech případech, a hlavně že vždy poradí zdarma. Vím, že často dobrá rada je lepší než peníze. Chtěl jsem se o radu zeptat, ale pro zaměstnání, které mě zdržovalo, nemohl jsem. Vždy když jsem se k němu přiblížil a dal do povídání, a měl už na jazyku mu to říci, tak pro veliké horko a žízeň volal: Ještě jednu — a tak nemohl jsem mou žádost přednésti, a tak aspoň učiním touto cestou. Pane Rumreich, buďte tak laskav a mě nezklamejte; buďte osobně mě navštívte a pomozte, anebo aspoň písemně. Pane Rumreich — komín nám kouří. — Již jsem i ze-

lená vrbová lupena dal na žhavé uhli do kamen, a jak se zdá, jest to ještě horší. Buďte tak laskav a poraďte mi. Jsem 3-4 mile po dráze C.B.O. východně od osady, a někdy v neděli odpoledne mohl byste se projít, a již z dráhy C.B.O. byste viděl, která jest v tom místě vyšší než náš pozemek, jak mi to dělá neřád když zatopíme v kamnech. —

V těchto časech kam se člověk obrátí sama politika. Každý má jiné náhledy, moc mluvení, každý by chtěl mít vládu podle sebe. — Smutné časy trvají, zvláště pro ty, kteří nemohou práci nikde dostat. Jak často bývá i v novinách kritisováno to neb ono, že vláda vydává a rozhazuje peníze pro nezaměstnané, že je živí. Kdo jest tak štásten a má práci anebo má z čeho být živ, ten může Pánu Bohu děkovat, že nemusí někde o ten darovaný odměřený skrovný chlebiček prosit. Lépe by učinil, když dá do pokladničky spolku sv. Vincence, aby pomohl bratru svému, než kritisovat. Pán Bůh hledí na všechny ty, kteří dávají i kteří berou. Kolik jest dnes dělníků, kteří přišli o práci samou vypočítavostí, podskokem a různým způsobem. — Dnes dělal, zítra již nedělá, třeba mnoha mladá léta dal firmě. Zítra přijde do práce a jiný již má jeho místo, nějaký přítelíček toho neb onoho v závodě. Zde užijí slov jedné dobré paní, když jsem ji v těžké nemoci navštívil a potěšoval; která pravila: Jináč se to těší, a jináč se to trpí. — Proto jest lépe pomáhat než kritisovat. — Dnes mně, zítra snad někomu jinému totéž.

Váš jednatel Rud. Dudek.

UPPER BLACK EDDY, PA.

Ctělá redakce Č. Ž. a milé družky! — Srdečně pozdravuji všechny čtenářky. — Tak už je po žních, máme vymláceno. Pšenice sypala od 20 do 23 bušlů, ale zrno je jako malý hrách. Máme ale kolem 120 bušlů, tak již se mohou slepice krmit. Jenom kdyby jich hodně bylo, ale nemám tento rok štěstí s kuřaty. Koupila jsem 200, ale zůstalo mi jich nějakých

20. Pak jsem si nasadila kvočnu dřevěnou na 300 vajec, dostala jsem 213 kuřat, ale ani jednoho z nich nemám. Dostali jsme silný déšť a nějak se dostala voda do kurníku, a všechna mi pošla. Tak nám jen co jsem si vychovala od kvoček, asi 120. Husích vajec jsem měla 7, a mám jedno house. Pi. Frant. Jurásková mi dala 14 kačenič vajec, tak se mi jich vylihlo 11, to je všecko co mám.

Posílám Vám \$1 ve známkách, a posílejte mi Českou Ženu na dále uvedenou adresu.

Josefa Biresch.

DO BLENHEIM A OKOLÍ.

Ctělá redakce a čtenářstvo! — Miním jenom na chvílku mezi vás tak prosím o kousek místa pro moje řádky.

Za příčinou oslavy sv. Anny a ssv. Cyrilla a Methoděje na Erio, Ont., vyjadřujeme od srdce díky všem, kteří s dobrým úmyslem se této slavnosti účastnili. Radost blaží při pohledu na velký zástup našich krajanů, kteří bez rozdílu spolkových, jako děti jedné matky se účastnili. Též dp. Ladislav z Blenheim byl velmi radostně překvapen hojným počtem účastníků. Kněz tento miluje národ náš nezištně, jen jest našim přáním, by se nikdy v nás nezklamal. Také upřímně děkujeme hospodyňkám, které přispěly svými dárky do kuchyně, p. T. Jochovi, který nacvičil hochy oddily prostných cvičení, a pp. hudebníkům. — Pozdrav všem.

Vděčné členky

Oltářního spolku v Blenheim.

SHINER, TEXAS.

P. b. P. J. K.! — Ctělá redakce a milí čtenáři a čtenářky! — Po delším čase přicházím zas trošku na besedu si pohovořit. Žádný z našeho okolí nepíše, ač v osadě je velká řada odběratelů, kromě pi. M. Doležalové. Píšete zajímavé a poučné dopisy. Píšte, neb zajímavý dopis od osoby známé. Já zajímavé nedokážu napsat, je to tak asi páté přes deváté. Musím soustrast projevít vážené rodině po zemřelém p. Vojtěchu Čakovi, který měl ne-

radostný život. Před 9 roky se mu udělal nepatrný bolák na jazyku, trochu ho při kouření štipal. Lékař uštípnul kousíček a poslal do Galvestonu k prohlídce. Přišla prý hned odpověď, že je to rakovina. Jel tam chudák aniž věděl co jej čeká, celý jazyk mu vzali, aniž prý věděl co s ním budou dělat. Hrozně zkusil trápení, obtíží než se naučil jíst vše rozemleté, rozředěné. Přece skoro 10 let žil. Posledně asi jen mdlo se mu dělalo, bez trápení odešel člověk dobrý, dobrodinec náš, hned od začátku, co jsme do Shiner přišli r. 1914. Kolik všeho dobra pro nás udělal bylo by dlouhé vyprávění. Byl též kmo-trem při biřmování synovi, vlp. L. Blinkovi, z čeho měl velkou radost. Též při primici to darem ště-dře dokázal. Nevěděli jsme, že vážně churaví. Syn vlp. L. vzal si prázdniny, působí v San Antonio, v neděli 7. července přijel, a že pojedeme okružní cestu, jak se říká. V neděli ráno jsme vyjeli v autobusu, u rodiny Hrubých chvíli jen že se stavíme. Bývali v Shiner. Je kovářem a muž u něj dělal, a jsou vždycky k nám dobří. No přece pí. Hrubá nám připravila svačinu. Děkujeme srdečně za milé pohostění a přátelský zhoror. Pak dále do Houstonu k synovi nejstaršímu po dobrém občerstvení. Horko bylo náramné, a cesta daleká. Syn umínil si hodně pojezdít. Tak do Galvestonu přehlédnout, jak co je od té doby, co jsme tam po lodi přijeli. Moc se změnilo, nebyla ta nádherná hráz při moři. O jak to účinkuje uvidět zas to krásné moře. Zdá se bez konce, a přece vše zajímavé. Byl tam příjemný vánek. Lidí množství se kupí, rozkošná projížďka po hrázi kolem moře. Syn najal domek, vše čisté a pohodlné, k vaření připravené, nádherný večer, koupání zajímavé. Vše jsme přehlédli, co upomínalo na příjezd.

Ráno zas do Houstonu, zastávka u syna, neb jsme mu slibili, že se stavíme. Pak do Waller, kde jsou bratrance mužovi, 2 staří mládenci a mají sestru, stvoření ubohé. Je skoro slepá, hluchá hodně, mluví těžko srozumitelně. Sedí u-

božák celé dny.

Tam odtud jsme vyjeli a do Fort Worth jsme k dceři přijeli k 7 hod. večer utrmácení z horka. Ale dce- -ra praví: No ale vlp. L. Vás tu hledali přes telefon, je-li Vám možno ráno být v Shiner. Strýček Čaka zemřel, přál si, i jeho rodina, at' ho pochováte. — No bylo roz-mlouvání, rokování. 400 mil za ten den jsme přešli a do rána být na místě. Dobrá vůle všecko zmůže pro toho, co on pro nás byl. Tak nejmladší syn tam dělá, že on s ním pojede. O 11:30 v noci jsme vyjeli, o 6 hod. ráno byli tam. — Měl čas se na mši sv. připravit. obtíž dost velká, od 12 hod. nic nepít, žízeň hrozná, na cestě přece kapku vody nevzít. No přece vi-děl radost pozůstalých že přijel, a to vše nahradilo. Zpátky zas při-jeli kolem 12 hod. v noci. Právě syn, že nic by nevyvážilo uspo-kojení, jaké cítil, že mohl přání do-brého člověka vyhovět.

Pobyli jsme do pátku rána a zas jeli zpátky. Ještě zas k večeru jel do San Antonio. Vše tak honem pomine, uteče, a je jen jednou. — Dobří přátelé odcházejí, kterých je pořádku, aby upřímně smýšleli. Srdečný pozdrav pí. Petrové. Kuhnové. Pište všecky hodně, a pí. M. Nováková at' pěkně něco složí. Všechny zdraví F. B.

— — — — —
Inwood, Manhattan, N. Y.

Čtená redakce, čtenáři a přátelé! — Posledně když jsem psal dopis, tak jsem se zmínil o naší Jednotě, a to spolku ssv. Cyrilla a Methoděje, že bude pořádat 25-leté jubileum, a to v únoru 1936. Zajisté každý z nás ví, že každá taková slavnost znamená pro spolek a členy, zvláště zakládající, — něco zvláštního, z čeho se členové se spolkem citici radují, a jsou na to hrdí, že spolek se dožil toho stáří. Taky doufám, že První Ústřední Jednota je taky na to hrdá, že má pod správou takový spolek, který se nehonosí penězi, ale dobrými skutky. Co dobrého pro členy udělal, kolik členů si zachoval s posečkáním assessmen-tů. Která Židovská společnost posečká tak dlouho? Když člen ne-

zaplatí do jisté doby, tak jedno-duše pojistku ztratí, (když si ji ne-umí vymoci.) Tak bych apeloval na každého katolíka, aby vstoupil do katolických spolků, tam je jeho místo.

Od jedné paní jsem dostal dopis z Michigan, abych ho odevzdal na patřičné místo. Jestli toto bu-dete číst milá paní, tak jsem ho o-devzdal, kam jste si přála, a mu-síte odpustit, že jsem Vám nemohl hned v České Ženě odpovědět, — neb jsem byl moc zaměstnán.

Napsal bych co je v Novém Yorku nového, ale nevím z které-ho konce to vzít, a pak by toho bylo moc. A pak ty vraždy do Če-ské Ženy nepatří, a ty rozvody teprve nepatří do České Ženy. — Dneska jsem právě měl debatu s jedním tak říkal, že chudobný člo-věk by neměl mít vůbec děti, že když jim nedá dobré vzdělání a dobrý vzdušný apartment a stravu takže na nich se pohřešuje. Já jsem se ho zeptal jak on vyrostl. Že v chudobě. A pravím: Vyčítáš to ro-dičům, že tě měli co chudobní lidé? Že ne, protože mě řádně vychova-li. Tak jsem mu řekl, že neví co vykládá, a byl jsem s ním domlu-ven. Já vždycky raději prohraji s chytrým než vyhrát s hloupým. — Sjezd katolíků v Československé republice se nad očekávání dobře vydařil, což nás jistě každého tě-ší, a taky můžeme být na to hrdí, že katolíci něco takového dovedli uskutečnit. A taky doufáme, že je-dnou se spojí a utvoří nejsilnější stranu. — to je Československou stranu Lidovou se stranou Lud'o-vou. Jaká je to ostuda pro celou republiku, když nejsilnější stranou je německá. To je dobrá medecina pro Hitlera. Myslím, že jeho dik-tatura je pomalu u konce, ale pro-následování ještě nějaký čas potr-vá, totiž jestli se německý národ nevzpamatuje, nepřestane se třdit mezi sebou. Ale doufejme, že se uvědomí co nejspíš, aby to nebylo tak dlouho jako v Mexiku. — Již ukončím a dám příležitost druhým, jenom že v létě ty dopisy jsou říd-ké. — Se srdečným pozdravem končí

Pavel Adamec.

S. Dunajovská:

HVĚZDY.

O, rcete mi, vy hvězdy krásné,
co skrýváte v tom plášti zlatém,
já, hledíc v modré nebes moře,
mám slzu v oku—vámi zaujatém.

A když mi jedna zraku mizí,
má duše zdá se potemnělá —
zatřpyti-li se ale v dáli jiná,
tu plesá — rmut as zapomnělá.

Jen struna jedna v srdci mém
přec tesknoutou se chvěje dále;
však byt' i srdce naše krvácelo —
svět jde jak šel dřív — ku předu
stále.

Kde's tedy—ty hvězdo moje jasná,
ty musíš tam kdes dlítí,
o, kéž se mohu navždy v tobě
s tím bolným srdcem skrýti.

A. Pírová:

POD TVŮJ PLÁŠT SE UTÍKÁME.

K Marii my pospíchejme,
když nás smutek obestřel,
oko když se zarusilo
a boj těžký nadešel.

K Ni se všichni utíkejme,
jež nás rána zachvátí,
Ona ze všech nejmocnější
bolest v radost' obrátí.

Ona slyší a vyslyší
z našich srdcí vroucí hlas,
a odvrátí od nás hoře,
vlévá balsám v pravý čas.

Kdo v Její moc pevně věří
nebývá však oslyšen,
v těžkých dobách při něm stojí,
kdo jen důvěru k Ni měl.

Proto s láskou rádi spějme
ku Marii Vítězné,
neb Ona nám, svým ctitelům,
nebezpečí zažene.

O Maria, o Matičko,
pod Tvůj plášť se přivinem,
a Tobě náš pravý poklad,
naše srdce darujem.

FORT WORTH, TEX.

Ctěná redakce! — Přicházím o-
pět s dopisem, a prosím o uveřej-
nění. Zároveň děkuji za uveřejně-
ní mého posledního dopisu. Česká
Žena přichází správně, spíše dříve
než má přijít, začez Vám ct. re-

dakce srdečně děkuji. Nemohu se
ji ani dočkat. Když jsem v posled-
ním čísle Č. Ženy četla, o zájezdu
jeho Eminence Kardinála-legáta
Verdiera do matičky Prahy, tu
jsem se nemohla od čtení ani od-
trhnout, až jsem si vše přečetla. —
Co jsem se nachodila po Václav-
ském náměstí. Jaká to musela být
nádhra, ta slavnost. — Všechno
jsem si při čtení představovala, tu
sochu sv. Václava, vévody České
země, a ty davy zbožného lidu
před ní, ten mohutný zpěv a mod-
litby vysílané k večernímu nebi,
před trůn našeho milého Spasitele
a rodičky Boží. Ale to se nedá pe-
rem napsat, co člověk cítí. Také
jsem se dočetla o úmrtí pí. Rosalie
Nedvědové. Odpočínutí věčné dej
ji, o Pane. Všem pozůstalým zasí-
lám upřímnou soustrast. Také ct.
rodině zesnulého p. Jana Kašpara,
projevují upřímnou soustrast'. —
Proč takoví lidé mají umírat? Ale
tak už to je na tom světě. Pán za-
volá a my musíme jít. Tak ct. re-
dakce ještě vás prosím, uveřejněte
jména všech dárců, kteří přispěly
na náš bazár. Tito poslaly na moji
adresu dárečky: Pi. Moravcová,
St. Louis; pí. Pecharová, Detroit;
pí. Machalová, Chicago; pí. Botí-
ková, Fort Worth; pí. Chaloupko-
vá, Fort Worth; pí. A. Hála, Mi-
neola; pí. F. Peterková, Fort
Worth; pí. Rubešová, Oklahoma;
pí. Polanovič, Fort Worth; pí.
Boušková, Ennis; pí. A. Sviták,
Fort Worth; pí. Šilhavý, Fort
Worth; pí. Kubínová, Dallas; pí.
Emilie Polášek, Fort Worth, pí.
Skrášková, Fort Worth. — Všem
dárcům srdečně děkuji, a kdo by
chtěl ještě něco darovat, prosím
Vás neodkládejte a pošlete. Bazár
bude první neděli v září. — Sr-
dečně zdravím ct. redakci a vše-
chny čtoucí.

A. Sviták,
2122 Prospect Ave.,
Fort Worth, Texas.

NEBRASKA.

Ctěná redakce České Ženy! —
Timto plním slib učiněný Božské-
mu Srdci Páně v Nejsvětější Svá-
tosti Oltární, Matce Boží, sv. Jo-
sefu, sv. Terezičce, Květince Ježí-

šově a sv. Otcí Benediktu za vy-
slyšení mé prosby před nějakým
časem. — S pozdravem
Čtenářka.

Z WATERVLIT, N. Y.

(Poděkování.)

Ku dni svátku sv. Anny, děkuji
za překvapení, které mi připravily
Louis a Rosalie (sestra) Franklin
s pí. Frances Vybíral. K počtě po-
zvali několik přátel a známých, ro-
dinu Pastorčakovu, rodinu Franti-
šakovu z Watervliet, rodinu Vál-
kovu a rodinu Sukupovu.

Já nic netušila. Kdež by mně
něco napadlo, že ty dvě šelmičky
si něco takového zmyslí. Och, s
jakým "podfukem" šly na mne. —
Notář přijde sepsat kvitanci o pě-
ti hodinách, at' jsi u sestry, vyřizu-
je švagr. — Samo sebou že slovo
vždy dodrží. Samé tajné posuň-
ky, úsměvy. Co se stalo, nebo dě-
je? Šť'uchne mne někdo do jídelny.
Ale div že neomdlím, jen mne za-
chytilo několik ženských pází. —
"At žije Anna!" — Ze všech dveří
vykukují samé smějící tváře. To se
jim to povedlo. — Zasedlo se k
chutnému obědu, do zlatova usma-
žených kuřátek, jiných sladkostí,
jak se to vše jmenuje Mrs. Frank-
lin? Říká: Jen lidičky jezte! Pan
manžel povzbuzuje: "Help your-
self." P. Pastorčák, výtečný muzi-
kant, hrál — jen žížeň, žížeň ve-
líká. Pan Pěntak rychle běžel do
pivovaru, štěstí, že ho měli na por-
ci za dveřmi. Pan Vybíral pozpě-
voval: Glo, glo, gloria, jak se to
pivečko popijá. Pan Válek jen po-
hvizdoval: Krásná za mořem Ame-
rika. Frank z Watervliet dběl, aby
někdo nepřišel k úrazu. Pan Su-
kup přijel již pozdě. Obdivuji vy-
trvalost zpěvních hlasivek pí.
Vybíral, pí. Sukup, pí. Pěntak: —
"Zpívejte lidičky ty naše písničky
— přišly všechny jiné na řadu. V
malé kuchyňce, kdo chtěl, si též
zatočil. Což na tom že malá. Do-
bří tanečníci vytančí se i ve sla-
měnce. Tím končil tak významný
večer. — Vám všem milým přáte-
lům tímto děkuji, zvláště ženičkám
za ty pěkné dárky a blahopřání.

Vše, co štěstím zveme
a co blaží jen,

na co jenom ráda
vždy si vzpomene.

Anička Dorňák.

(Poděkování Mili Pastorek za vkusně vyzdobenou jídelnu. Josefu Františákovi za velký birthday cake. No pekař nechal se vidět. — A. D.)

NĚM. BROD, ČSL.

Vážená redakce a milé čtenářstvo! — Věci, které jsem viděla na I. celostátním sjezdu v Praze, nutí mne, abych vám o tom něco napsala.

Dobrotivostí našeho dp. kaplana, J. Bílka, bylo mi umožněno jet do Prahy. A vše, co jsem již ve svém životě viděla, nedá se porovnat s tím, co cítilo srdce, co viděly oči, a co slyšely uši v ty požehnané dny v Praze.

V pátek časně ráno vyjelo nás několik z Něm. Brodu, a již cestou ta slavnostní nálada ukrádala se do duše, neb skoro všechna nádraží byla vyzdobena zelení, květy a nápisy. Nejvíce bylo vidět nápisy: "Ať žije Kristus Král"! Při příjezdu do Prahy odebrala jsem se ku cti. Sedým sestrám, do kláštera sv. Bartoloměje, kdež jsem byla ubytována, kdež jsme vykonaly sv. zpověď, přijaly Tělo Páně. — slyšely asi tři mše sv., a pak jsme se rozešly každý tam, kam ho srdce táhlo. Šlo se z jednoho kostela do druhého; v každém bylo plno lidu, nadšení ve všech očích, ve mnohých slzy radosti nad takovým množstvím katolického lidu, který tak veřejně viru svou vyznává. Odpoledne jsme byli na shromáždění III. řádu sv. Františka u Panny Marie Sněžné a pak ještě byla prohlídka mnohých památek, hlavně chrámů. V sobotu časně ráno byli jsme u sv. Jiljí, a po mši sv. rychle do katedrály sv. Víta na kázání vzácného kazatele, bílého opata, ndp. Dra M. Zavorala. Velká kathedrála nemohlo pojmuti všech, kteří přišli poklonit se našim milým svatým patronům.

Po velké mši sv. rychle jsme šli k arcibiskupskému paláci, abychom dostali požehnání, které s balkonu udílel vzácný host, paříž-

ský arcibiskup kardinál-legát a náš milý vrchní pastýř, arcibiskup Dr. Karel Kašpar. Odpoledne byla slavnost na hřišti "Slavie", kam mládež šla v průvodu. Mluvili tam naši političti předáci a vůdci, Dr. Hruban, Ing. Dostálek, náš ndp. biskup Mořic Pícha z Hradce Králové, papežský komoří Dr. Ruekl, a mnoho jiných. A od šesté hodiny až do jedenácté stáli jsme na Václavském náměstí, aby jsme byli přítomni slavnému požehnání a obnovení křestního slibu. Tolik lidu snad Praha neviděla shromážděného na jednom místě. Hlava na hlavě, ve všech oknech, až na střechách ve vykřících se tísnili lidé. A ten jasot, to volání slávy, to se vypsat nedá, to se musí vidět.

V neděli ráno, po mši sv. v klášteře, jeli jsme na Strahovský Stádkon. Tam již bylo plno lidí, a jen s námahou dostala jsem se s našimi poutníky až k samému oltáři. Bylo to něco úchvatného — ta mše sv. u obrovského oltáře, kde tolik tisíc kněží, od nejvyšších hodnostů až k posledním klerikům, pělo chválu Kristu Králi, nevidělo mě oko až do toho dne. Tisícové "Zaplat' Pán Bůh tomu, kdo mi umožnil toto všechno zažít. Jak zaplesalo mé srdce, vidouc tu mládež nadšenou zpívat latinskou mši a volající slávu sv. Otcí křest'anstva, legátovi, hodnostům duchovním i světským. Nezahyne víra naše, — neb majice mládež, máme budoucnost! Pak již jen zbývalo vrátit se domů a zažívat ty velkolepé dojmy, načerpané v Praze.

Dne 14. června byla zase Orelská slavnost' u nás v Něm. Brodě v rámci 200-letého založení zdejšího gymnasia. V sobotu před tím okrášlila jsem s jednou sestrou gymnasijní chrám, kde v neděli bylo kázání a zpívána mše sv. dp. Pavla Krivského ze Želiva. Dost prostorný chrám naplněn byl do posledního místečka řadami Orlů i Orlíc. Pak o 10. hod. byl na náměstí tábor lidu, kde se balkonu radnice promluvil nejprve pan starosta města, Ludvík Mareš, vítaje přichozí; po něm p. posl. Dr. Hula, posl. starosta Brukner. Tábor řídil tajemník Tichý. Myslela jsem

si při tom, aby tak byl někdo řekl v roce 1919-1920., že lidovci budou mluvit z balkonu radnice; byli by řekli, že blázní. A hle, v roce 1935. se to stalo skutkem.

Zde nyní stihá jedna slavnost druhou. Všecky spolky oslavují 200 let založení gymnasia, ale jen lidovci zahajují oslavy mši sv. — Divná podívaná byla, když šel lidový průvod ke kostelu. Rychle spěchali "čechoslováci" na Husově sboru sundat prapory, neb Husův sbor je právě proti gymnasijnímu chrámu. Tím se nám ovšem slavnost nepokazila.

Jsem již na konci papíru, — ač mám toho tolik na srdci, co bych Vám chtěla sdělit. Tedy až podruhé. Srdečně pozdravy p. Dru H. Dostálovi, rodině Sobolíkovic, paní M. Kafkové a všem čtoucím zaslal Šidláková Anna.

RŮZNÉ RADY.

Jen proto se ocitám v novinách, by i jiným pomoheno bylo. Bolela mne hrozně noha od pasu po chodidlo. Jeden lékař radil všechny zuby vytrhat, dával pilulky a mastě, druhý radil trpělivost a dával jiné léky, a když jsem nemohla bolesti snést, koupila jsem v lednu radiové kompresy co prodává Bernard Stříž, B. 712, San Antonio, Texas. Za pár týdnů značná úleva, a za 4 měsíce docela zdravá. Je lépe dát \$35.00 za kompresy než utratit sta a trpět pár let. Jak se někdo v rodině nachladí nebo začne co bolet, začne užívat kompresy a brzy pomohou. Jsou dobré pro celý život a celou rodinu. Mrs. Anna Kusák, Shedden, Ont., Canada, čtenářka t. l.

Phone Niles 9508.

J. Vosmik, Jr.

Established 1895.

MONUMENTS
and
HEADSTONES

6875 Milwaukee Ave.
Niles, Ill.

MARNÁ TOUHA

(Tě naši milé "Zenušce.)

Kdo dítkem venkova
jen těžko zapomíná,
luka, pole, potok i les
si stále připomíná.

A což ten ptactva zpěv,
pak čistý, vonný vzduch,
jež za těžkou v poli práci
rolníku uštědřil Bůh.

Snad kdyby ve městě
měl přepych všecičký,
přec rád zas zavítá
do chudé, rodné vesničky.

A když tam nemůže,
vždy aspoň toužívá,
a krásnou vzpomínkou
tvář se mu usmívá.

Do očí se derou hned
s úsměvem slzičky,
to chtěl by spočinout
v náručí své matičky.

Jen jedenkrát zpět tam
zulibat máti, tatička,
však marná touha je;
v dál a k hrobu jde cestička.

A. Pírová:

UČ SE SKROMNÝM BYTI.

V zahrádečce ptáček pěti
veselou ti písničku,
bys od práce odpočinul,
naslouchal jim chvíličku.

Celé nitro rozbouřené
hledá někde ztišení,
a tu při tom klokotání
na chvíli se zastaví.

Jak mraky se mysl trhá,
oko v dálí upřené,
a ten ptáček dále zpívá,
bolest' smutek zažene.

Od časného rána pje,
na večer se utiší,
a pak schoulen na větvičce
ku spánku se uchýlí.

Jak to ptáče rádo skáče
bez všeliké starosti,
bud' spokojen, mu podoben
také při vši skromnosti.

BEZPRAŠNÉ OPRAŠOVAČE.

F. L. I. S.

Žijete-li u prášivé silnice, nebo
v domě, kde v zimě při vybírání
popelé z kamen rozvířuje se jem-
ný prach po celém bytí, zkuste u-
žívatí prach vsakující utěrky. —
New-yorská státní kolej pro do-
mácí hospodářství vám radí, jak
si toto oprašovací můžete samy
vyrobiť.

Nalejte do pintové nebo kvar-
tové sklenice dvě polévkové lžice
leštidla na nábytek nebo tekutého
vosku a otáčejte sklenici tak, aby
se po vnitřku celé sklenice vytvo-
řila tenká vrstva. Co zůstane na
dně, vlejte zpět do láhve. Vložte
do sklenice asi půldruhé čtvereč-
né stopy starého měkkého hedvá-
bí nebo měkké kůže, a nechte ji
tam den, nebo dva. Hedvábí, ne-
bo kůže, vsákne tak leštadlo stej-
noměrně.

Když se taková utěrka na prach
umaže, vyperte ji a proces opa-
kujte. Buďte vždy opatrní, abyste
se nikdy nedotkli papíru na stě-
nách, protože by na něm zůstaly
mastné šmouchy.

POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Prášek do pečiva je vedlejším
produktem při výrobě sody na
praní.

Rajská jablička, čerstvá i kon-
servovaná, mají tentýž zdravotní
význam jako pomeranče.

Dítě učí se hrou více nežli ja-
kýmkoli jiným způsobem.

Ostrá mýdla a mýdla s nadbyt-
kem alkalických látek přivodi
ztvrdnutí a vysušení vlněného
tkaniva; koberce, čištěné tako-
výmto mýdlem, opotřebují se mno-
hem rychleji nežli ony, čištěné mý-
dlem jemným.

Potraviny, jež nemají bezvad-
ný, neposkvřený vzhled, nebo
jsou trochu pohmožděny, nejsou
vždy zkažené, ale mají býti vaře-
ny po deset minut než je vůbec o-
chuťnate.

Šaty, jež jsou špatně vyžehleny,
vypadají vždy jako výrobek ama-

téra, ať už jsou sebe lépe ušity.

"Dítě obvykle ztrácí rychleji
zájem o činnost, jež vyžaduje zna-
čnou pozornost, zvláště, když ho k
ní nutíme", praví new-yorská státní
kolej pro domácí hospodářství.

Žádná jiná potravina nemůže
býti přeměněna v tolik různých
druhů takového zdravotního vý-
znamu jako mléko.

Na trhu je více nežli padesát
různých druhů másla a sýrů.

Člověk, který chce přesně vě-
dět, co kupuje, má čísti i drobný
tisk na štítcích; z něho se dozví
skutečný obsah balíčku, jakož i je-
ho váhu.

Ah tak! Zákazník v knihkupe-
ctví: "Pane, prodal jste mi kni-
hu: "Jak si zhotovím radioapa-
rát?" Ale z obsahu nejsem vůbec
moudrý, myslím, že autor tomu
vůbec nerozuměl." Knihkupec:
"No, to jste si přece mohl myslet
vždyt' již v názvu se autor ptá:
Jak si zhotovím radioaparát?"

Vliv bývalého povolání. "Ná-
ramně se obdivuji vaší paní. Je
tak shovívavá a trpělivá jako
anděl." — "Příteli, to není její
zásluhou, to je následek bývalé-
ho zaměstnání. Byla 12 let pro-
davačkou dámských klobouků."

Správný soud. "Co soudíte,
pane profesore, o politice a ze-
jména o světové politice?" —
Profesor: "Můj soud se může
týkat pouze politiky osvětové.
O světové politice nechme soudit
politiky! Soud jejich o ní bude
soudem nad nimi."

Posadila ho. On: "Ten můj
bratr, to je čertův chlapík. Na
co sáhne, změní se ve zlato." —
Ona: "Poslouchej, nemohl by
sáhnout také na ten náramek, co
jsi mi dal k svátku?"

Praktický turista. "Posloucha-
jí, mladý pane, já jsem také
trochu turista a já jim něco ře-
knu: Na kopce je nejlepší se
dívat zdolu, na hrady a kostely
zvenku a na hospody zvnitřku."